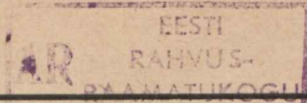

W
E
L
C
O
M
E

Ar 926/937P
Miilang

Iga noore sõbraks olgu
hea raamat.

O./Ü. „Noor-Eesti Kirjastusel“ ilmusid järgmised noorsooraamatud:

1. K. A. Hindrey: „Kill Martus koolis“. Hind kr. 2.45
2. H. Mäelo: „Pärt on minu sõber“. Hind kr. 1.25
3. O. Luts: „Väino Lehtmetsa noor-põlv“. Hind kr. 2.—
4. R. Roht: „Väleküüs ja Tuhknai“. Hind kr. 3.25
5. M. Sillaots: „Trips, Traps ja Trull“. Hind kr. 1.—

O. Ü. „Noor-Eesti Kirjastus.“
Raamatukaupl. Tartu, Rüütli 11

Akadeemiline
Kooperatiiv

Raamatu- ja kirjutus-
tarvete kauplus Tartu,
Ülikooli 15.

Trefneristid!

40 a. on „Postimehe“
raamatukauplus seis-
nud teie teenistuses.
Ärge unustage aadr.:

Suurturg 16
Telefon 2-50.

Raamatuid uusi ja tarvitatud.
Tapeete odavaid ja maitserikkaid.
Seemneid aedvilja, lillede ja sööda-
juurikate kasvatamiseks.

Kõigi soodsamini ostate alati

F. VANATALU ärist
TARTUS, Promenadi 5, telef. 3-97.

Hambaharju, -pastasid, -pulbreid, -horke
Tualett-, rohu-, saunaseepe
Kreeme käte ja näonaha eest hoolitsemiseks
Juuksekamme, -klambreid, -harju, -õlised,
-pumateid, -breoliini ja lokkimis-
vahendeid

Lõhnaõlised ja puudreid origin. pudel.
ja karpides, ka lahtiselt, kõige suu-
remas valikus õige mõõduka hinnaga
soovitab

Rohu-, värvi- ja tapeediladu

J. A. Rekand Uueturu tän. 1
ja Vene t. 17.

MIILAN G

NR. 10.

MÄRTS 1936.

Väljaandja: HTG Öpilaskond. Pea- ja tegevtoimetaja V. Lang. Vastutav toimetaja: K. Treffner. Toimetuse kolleegium: A. Kask, A. Järs, V. Laurson, I. Pill ja Fr. Pokk. Talitusjuht: H. Kerson.

39240

B5248

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

L. 2. 413

1936

S a a t e k s .

Meie, noored, ei tohi rahulduda ainult sellega, mida meile pakuvad kodu, kool ja ühiskond. Me peame silmad julgelt pöörama ka enestele ja vaatama, kas suudame jääda rahule enestega; peame vaatama, mida on meis väärtuslikku, mida alaväärtuslikku.

Teades, et elus tohib väarikalt sammuda vaid see, kes omab isiksust, teades, et seda isiksust ei kujunda ainult kodu, kool ega ühiskond, asume ehitama pealehitust sellele kindlale baasile, mida meie hinge meie varasemast lapsepõlvest saadik on rajanud need kolm. Asume enesekasvatustööle, mis meid viib välja isiksuseni.

See on suur töö, võiksime isegi öelda — hiiglatöö. See on töö, mille tulemused ilmnevad alles pika aja järele, tundudes algul imeväikestena, kuid pakkudes mei-

le tulevikus seda enam rahuldust, mida rohkem oleme end pingutanud.

Selle töö nimel õppigem kõigepealt ennast taltsutama! Seda õpi-

me kõige paremini, valitsedes oma tunnete üle, sest tunnete üle valitsemine ongi enesetaltsutamine.

Oppigem hambaid kokku suruma ebaõnnestumiste puhul!

**Ärgem laskem end mõjustada igasugustest ajatuultest ega igasugustest inimestest! Ärgem püüd-
kem olla nii, kui seda on teised, vaid olgem nii, kui me seda ise oleme!**

Sammugem kindlalt oma rada ja olgem julged! Oppigem lootma

**rohkem enestele kui teistele! Jäägem alati truuks oma veendumus-
tele!**

**Olles need laused seadnud enes-
tele juhtmõtteks võime olla kind-
lad, et me ei jää jalgu kellelegi.
Alles siis võime julgelt vaadata
näku mitte ainult inimestele, vaid
— mis on tuhat korda raskem —
häbenematult ka enestele.**

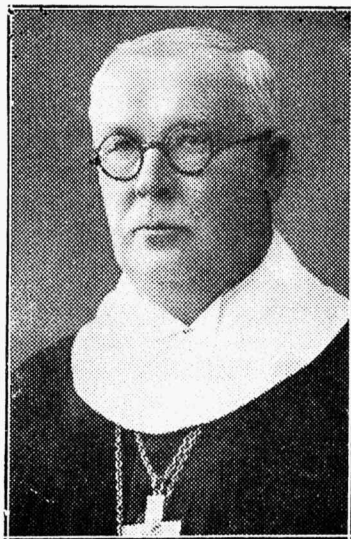
**H. Kerson,
Õpilaskonna juhataja.**

In memoriam.

**Pikal teel,
mis täis töid,
käisid veel
hingetõmbel
viimasel.
Puhka nüüd —
leinahüüd
kutsub öid.**

**Isa, sinu kahvatunud palged
mulle täna üliarmsad, kallid.
Isa, sinu juuksesalgad valged
alles eile olid helehallid.**

**Isa, sinul valged juuksesalgad —
lauluhelin, kellahelin tasub
vaeva. Nõnda puhkepäevi algad.
Sügav rahu sinu rinnus asub.**

G. Rutopõld.

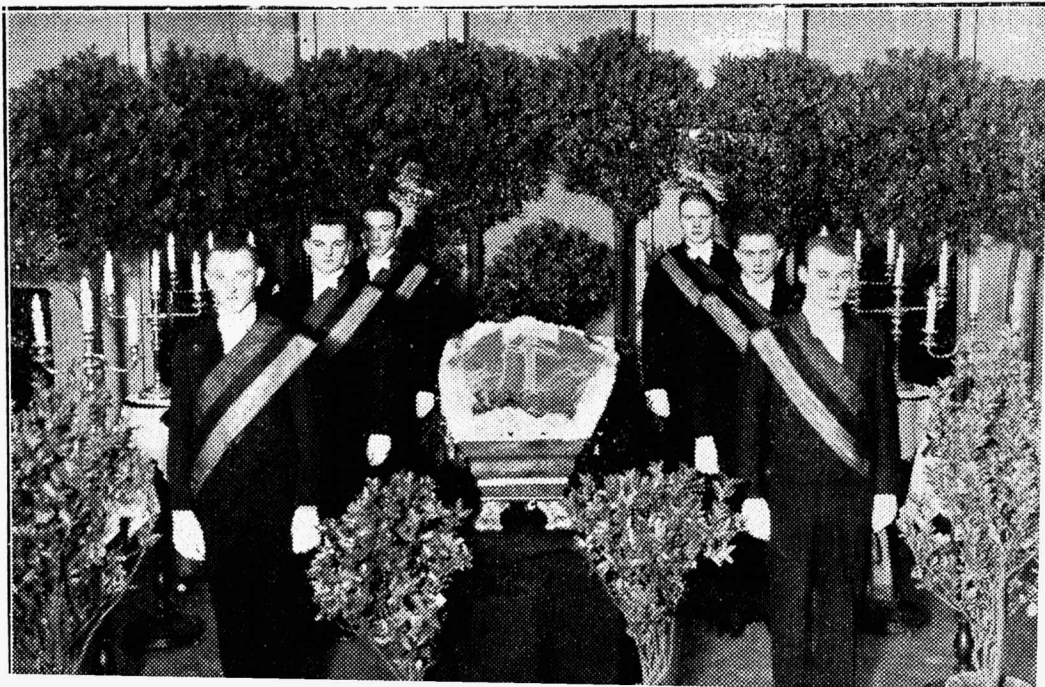
Sinu juuksesalgad valged, isa,
nagu lumi ehib tippe kõrgeid.
Tippe ületama olid visa,
tippe lumiseid ning ülikõrgeid.

Valged juuksesalgad, isa, sinu,
nendes austan väsimatut püüdjat.
Sinu valged juuksesalgad minu
rinnus ergutavad tööle hüüdjat!

Praost Gustav Rutopõllu mälestuseks.

Kui meie, õpilased, 7. jaanuaril s. a. pärast jõuluvahetusega kooli olime jõudnud, pidas hr. G. Rutopõld hommikupalvel kõne, mille järele uue hooga tööle asusime. Kuid juba järgmisel hommikul kuulsime samalt kateedril,

kust hr. G. Rutopõld meile alati oli rääkinud, rabava teate, et ta enam meie keskele ei ilmu. Ei tahtnud alul nagu uskudagi, et meie kauaaegne õpetaja, keda olime harjunud eneste keskel nägema, algaval usuõpetuse tunnil

G. Rutopõllu
põrm EÜS-s.

jääb klassi ilmumata. Tema rahulik, auväärne kuju seisab veel praegugi selgesti silmade ees, olles nagu rahulikkuse ja tasakaalukuse eeskujuks. Mingi omapärane tühjusetunne tekkis südamesse mõeldes, et see isik, kellega kõige paremini olime läbi saanud ja kelle lahkumist meie kõige vähem olime aimanud, just algaval tööaastal meie keskelt eemaldub. Elavalt aga jäävad meelde pildid temast kui lugupeetud õpetajast. Lugupidamise nii oma ametivendadelt kui ka õpilastelt võitis ta, olles kõigi vastu sõbralik, alati õiglane ja tasakaalukas. Seejuures oli ta meile eeskujuks oma isikliku edasipüüdmise ja tegevusega.

Praost Gustav Rutopõld sündis 3. dets. 1875. a. Nabalas Harjumaal kooliõpetaja pojana. Alghariduse sai ta isa juures, hiljem õppis Tallinna kreiskoolis. Oli kooliõpetajaks vallakoolis 10 aastat; köstriametit on ta pidanud 14 aastat Viru-Nigulas ja Rakveres. Oma mitmekülgse töö kõrval edasi õppides astus ta 1918. a. Tartu ülikooli usuteaduskonda, mille 1922. a. lõpetas. 18. märtsil 1923. a. valiti ta Tartu Peetri kog. 1. pihtkonna õpetajaks. Tartu praostiks oli ta esimest korda 16. maist 1925. a., teist korda 4. nov. 1933. a. ja kolmandat korda eluaegseks praostiks valitud 10. sept. 1935. a.

Oma otsese ameti kõrval oli praost G. Rutopõld pikemat aega usuõpetajaks H. Treffner'i Gümnaasiumis. Oma õppeainet suutis ta õpilastele väga lähedale tuua ja süvendada neis religiooni mõistet. Seda isegi sel määral, et osa tema õpilastest, olles kooli lõpetanud, siirdusid ülikooli usuteadust õppima. Sama vastuvõtlikkust oma ainele suutis lahkunu ka meis, oma õpilasis, äratada. Ta võis peaaegu alati oma õpetuse tagajärgedega rahulduda. Seejuures suutis ta õpilastega hea vahekorra luua, mõistes nende muresid ja tundes neile kaasa. Ta oli alati valmis aitama, kui tema poole pööruti, et nõu küsida. Seda osati õpilaste poolt hinnata ja suhtuti temasse heatahtlikult. Kui sai teatavaks G. Rutopõllu surm, oli kõigi ühine mõte — tema ei oleks pidanud veel meie keskelt lahkuma. Liiga hea oli ta meile olnud ja see kahekordistas kaotust. Inimesed lahkuvad, kuid mälestused temast elavad edasi. Meilegi jääb kustumatu mälestus praost Gustav Rutopõllust.

R. K.

Tagahoov.

V. Laurson.

**Mul meenub karge elu, tagahoov
täis rämpsus, must.**

**Too nagu luhtund õnnest leekiv soov
ja elulust.**

**Too pori oli mulle kodura'aks,
nii armsaks, et
kui nõnda praegu püherdada saaks'
ja pritsi' vett,**

siis ununeks ehk valu, kaoks kõik
mis veereb taas
nüüd hiigla ringina mu hinges. Kõik
siis puhkaks maas ...

Mul meenub karge elu, tagahoov
täis rämps, must.
Too nagu luhtund õnnest leekiv soov
ja elulust.

Matkamärkmeid Soomest.

V. Lang.

Hoolsalt rühkis „Ebba Munck“ üle Soome lahe lainete, turjal sadakond eesti keskkooliõppurit, kes teel sõlmima hõimusedemeid soome veljedega. Kahju, et meri nii vaikne ja ilm sompus, kurtis nii mõnigi neist. Tormi oleks tahtnud näha ja merehaigust ning muidki lisandeid, mis sellega liituvad ... Liikudes laevalael võis ometi leida mõningaid üksildasi, kes ettenägelikult hoidusid parda ligi ja näisid olevat üpris enesesse süvenenud. Nähtavasti nad kontrollisid, kas ei ilmne juba mõningaid merehaiguse sümptome — ent polnudki vist neid, kes oleks tegelikult tolle kardetud tõveni jõudnud. Asjalt saatis seekord kajakaparv meie laeva.

Elevust tõi moment, kui kaugel hallis horisonidiudus hakkasid paistma Helsingi tornid. Kuid peab tunnistama, et merelt vaadatuna on meie vana Tallinn siiski tublisti nägusam ning huvitavam, kuigi oma ehitustehnilisest küljest ta peab Helsingile kaugelt alla vanduma.

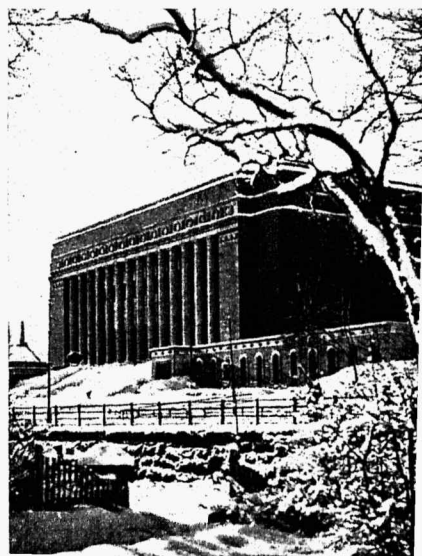
Esimesed muljed sellest hõimumaa südamest on hallus, kivisus ning majasteetlikkus. Kesklinnas ei maksa otsidagi maja alla kuut korda. Ja kõik nad on teataval määral sarnased — puha kivist ning modernsed. Kohe torkas silma veel asjaolu, et autod ei tuututa. Käratult sünnib liiklemine, mis iseenesest küllaltki elav — aga jalakäija on tähelepanelikum ning autojuht viisakam. Korra kuulsin siiski Helsingis mingit mannetut tuututa-

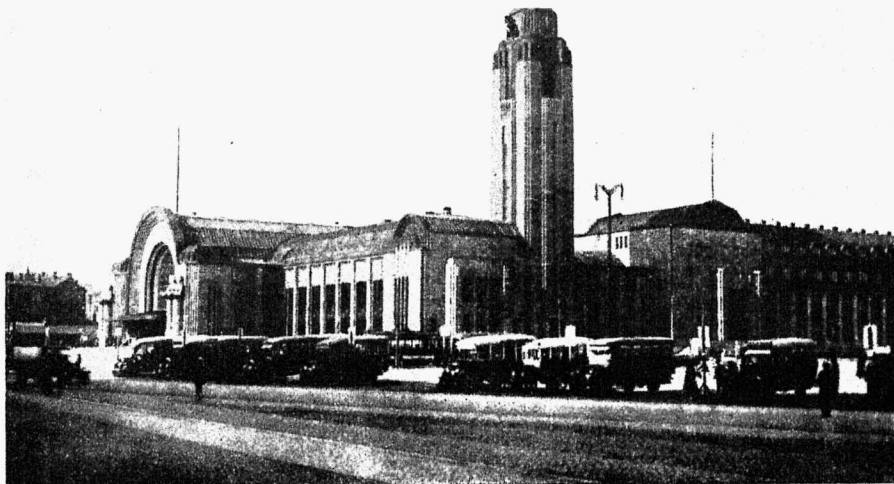
mist meenutavat signaalikest, kuid see oli ka jalakäija viibides viimases staadiumis enne auto alla jäämist.

Juhtub keegi huvi tundma küsimuse vastu, kui võrd võib jalgratast moonutada, siis see mingu tingimata Helsingisse. Seal võib neid leida tänavail vurisemas karjadena — küll kahe rattalisi, küll kolme rattalisi, küll pakiraamidega ees ja taga.

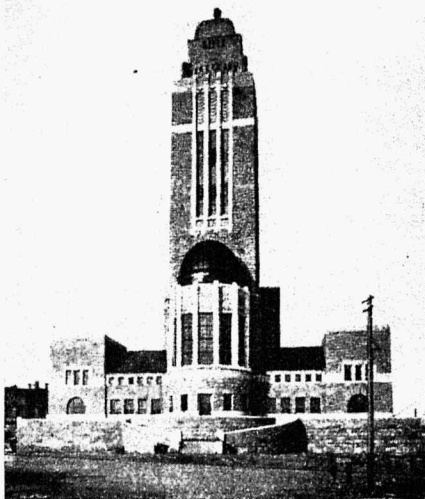
Eriti tähelepanevaid ehitisi on Helsingis kuus, nimelt Eduskunna hoone, Stockmann'i kaubamaja, Kallio kirik, Torni kohvik, Aleksis Kivi nimeline kool ja raudteejaam.

Eduskunna hoone (ärratruk Eesti Entsüklopeedias).

Helsingi raudtee-
jaam (äratrükk
Eesti Entsüklopee-
diast).

Kallio kirik Hel-
singis (äratrükk
Eesti Entsüklo-
peediast).

Esimese kohta neist võib ainult öelda, et see on tõeline ehituskunsti tippsaavutus. Kõikjal graniit, marmor, kuld, kristall ja klaas, kõikjal särab, hiilgab ja sätevdab, kõikjal on tehnikaga oma viimase sõna öelnud. Isegi hääletamine toimub siin elektriga. Rahvasaadikuil tarvitseb vaid vajutada vastavale nupule oma ees ja hetk hiljem ilmub seinal asuvale erilisele tahvlile resultaat.

Eriti populaarseks eestlaste hulgas muutus aga Stockmann'i kaubamaja, mis võtab enese alla terve kaheksakordse hoonemüraka. Seal saab osta kõike,

mida hing ihaldab, nõõpnõelast kuni autoni. Ja igaüks võib vabalt mööda kauplust ringi liikuda, kaupu vaadelda ja isegi katsuda, ilma ostukohustusega. Soovib ta midagi siiski omandada, tuleb kutsuda mõni müüjanna kohale. Seda soodsat olukorda kasustasid eesti veljed õige ohtrasti — alatasa võis neid näha mööda toda hiigeläri kolamas, ikka liikuva trepiga üles ja liftiga alla. Vahel mõni neist ostiski üksikuid pisemaid mälestusesemeid.

Kallio kirik ja Torni kohvik on vaatamisväärsed just oma ehitustehnilise külje poolest; viimasest avaneb tore ülevaade Helsingile, sest kohvik asub neljateistkümnendal korral. Palju tähelepanevam asutus on aga Aleksis Kivi nimeline kool, mille hoone on uusim omasuguste seas. Juba arvud, et sääl õpib 2300 last, õpetab 65 õpetajat ning klasside arv ulatub 56-ni, annavad teatava ebamäärase kujutelma sellest koolist. Maja on iseenesest viiekordne, sisaldades peale klasside ja saalide ka lifti ja kaks võimlat ühes eeskujulikkude duširuumidega. Viimase kasutamise ainuõigus kuulub kahjuks vaid õpetajatele. Puuduvad aga ruumid üliõpilaste jaoks, need seisavad koridoris. Ja igaks vahetunniks, kui väljas lausa ei saja ega üle 20 kraadi (Celsiuse järgi) külma pole, peavad kõik õpilased peale korrapidajate õue minema. Nii olevat see teisteski koolides korra.

Kui päevane Helsingi siiski nagu halli mulje jätab, siis seda kirevam on ta öösi. Tuhanded valgusreklamid kõigis võima-

likes värves kiirgavad siis Helsingi peatännavais. See on juba iseenesest midagi vaatamisväärset. Tundide kaupa võib sel ajal seal hulkuda, tundmata tüdimust, sest alati avastab silm midagi uut.

Jääks veel pilk heita soomlaste kodusse. Et loosi läbi olin sattunud ühe tuntud soome kirjaniku ning publitsisti kotta elama, kelle teoseid eesti keeleski ilmunud, siis püüan allpool pildi anda sellest korterist. Vahest pole siin esiletõstetud jooned üldkehtivad tavalise soomlase kodu kohta, kuid dokukultuuris seisavad soomlased meist igal juhul pika sammu võrra ees.

Toad olid avarad ning valged, ühendatud suurte tiibustega. Sisustis eriti rikkalik, kuigi vahest mitte kõige stiilsem. Kõikjal leidus hulganisti pilte, küll ülesvõtteid, küll akvarelle, küll õlimaale — portreid, maastikke, natüürmorte. Juba minu toas üksi, mille mõõted umbes 4×5 meetrit võisid olla, rippus neid seintel kaheksa, ja mitte just kõige pisemaid, rääkimata paarikümnest laudadele ning riulitele asetatust. Kõigis tubades oli pehme mööbel, põrandail vaibad. Üksi saalis lugesin viimaseid viis. Ka torkas

silma suur raamatute hulk, vahest paar tuhat, kuigi perenaine vabandades väitis, et teine niipalju olevat neil maal viljas. Peale selle, erinevalt eesti kodudest, rippus seintel terve hulk mitmesuguseid muinasesemeid, isegi kümmekond eesti päritoluga kinnast ja kedervart.

Meie hõimuekskursioon siirdus ka Hämeenlinna, et näha oma silmaga toda tüüpilist soome kaljude, järvede ja metsade maastikku. Kuid seda tunneb ju igauks juba algkooli maateaduse raamatu järgi. Aga ometi need graniitvoored oma mühavate kuusikutega ja orgudes asuvate selgeveeliste järvedega väärivad vaatamist...

Neli päeva oli möödunud, kui asusime jälle laevale. Kõigi meeleolu oli üpris rõõmus nähtust-kuuldust, ainult mõningaile tekitas muret, kuidas Helsingis ostetud esemeid kõige odavamalt üle Eesti piiri toimetada. Ja ega's see kerge olnudki. Keegi poiss pidi tuliueed „naglid“ golfipükstesse peitma, teine pakkis küll kirjadega puutaldrikud kuue alla, kuid siis ilmes, et palitunööbid ei ulatu kinni, ja juhtus muidki sääraseid koomilisi olukordi...

Heina ajal.

K. Teder.

„Jaan!“

Vaikus.

„Jaan, ae!“

Vaikus nagu ennegi.

„Jaan, tõuse üles!“

Alles nüüd arvab magaja heaks silmi avada.

„Mis on?“

„Kas lähme heinamaale?“

Pikapääle taipab Jaan, milles asi seisab. Hüüdja on onu. Jaan oli lubanud onule eile, et ta hommikul niitma tuleb, ja onu tuli vaatama, kas

K. Teder.

Jaani sõna ka midagi maksab. Kuid kui raske on tõusta! Miks ometi oli ta eile nii rumal ja lubas minna? Pool magades, silmad kinni, ajab ta püksid jalga, kahmab kuue ja ronib lakast alla. Päike tõuseb, on jahe. Hommikuvaikus on kuulda vikati pinnimist.

„Miks ta mind enne pinnimist äratas?“ mõtleb Jaan ja ronib lakka tagasi.

Kui Jaan ärkab, on päike juba kõrgel. Rahuliku südamega rõivastub ta. Siis aga äkki tuleb talle meelde, et ta pidi minema niitma. Jaanil on häbi enese ees. Onu oli juba eile naljatades öelnud, et „hea mees, kes lubabki.“ Oleksin ma teadnud, et nii läheb, poleks ma siia tulnudki, arutleb Jaan lakast ronides. Õuel kohtab Jaan tädi.

„Tere hommikust, tädi!“

„Ei nüüd pole enam hommik, kell juba kümme läbi,“ saab Jaan vastu-seks. Ta püüab heatahtlikult naerata, kuid endal on siiski kibe tunne rinnas, sest tädi ei arvanud ju heaks teda teretadagi. Jaanil on piinlik. Tädi käsib tal puid tuppa tuua. Jaan tahab näidata, et ta töömees on, ja laob suure hulga puid sülle. Uksel aga libisevad käed lahti. Kõigest väest püüab Jaan puid uuesti haarata, kuid annab sellega neile veel suurema hoo ja nüüd on kolinat ja mürinat kõik kohad täis.

„Mis sa meeletu teed! Laps magab!“ hüüab tädi. Jaan ei ütle sõnagi, korjab vaid laialiveerenud puid. Tädi kirub edasi, sest laps on tõepoolest ärganud ja puhub suurima paatosega oma nutupilli. Kui nüüd tädi lisab, et „virk teeb viis korda, laisk ühe korraga“, siis on Jaan enese üle paha-ne, et ta siia üldse suvitama on tul-

nud. Onuga saab ta veel hakkama, see mõistab teda, aga tädi tahtmist ei saa ta kunagi.

Hoopis teissugusena oli Jaan enesele siinset elu kujutlenud. Ta oli arvanud, et temast lugu peetakse ja et temale midagi ei julgeta öelda. Nüüd on ta aga täiesti pettunud. Ta oli lootnud, et ta siin rahulikult puhata võib, et ta siin, looduslikult ilusas maakohas, nii vaimset kui kehalist kosutust saab, kuid kõik ta lootused näisid luhtuvat. Ja selles süüdi on tema arvates tädi. Jaan ei suuda taluda, kuis võib pealtnäha nii hea inimene selliselt käituda.

„Mine kiiguta last!“

Jaan on puukorjamisega ametis. Ta ei tea, kas korjata enne kõik puud või minna kohe. Jaan teeb esimest.

„Mine kiiguta last!“

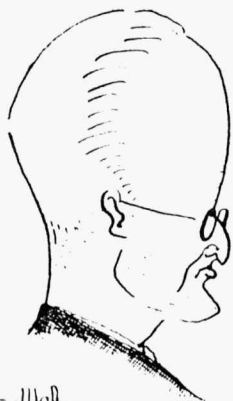
Nüüd on tädi toon juba hoopis käsivam ja kurjem. Jaan oli arvanud, et tädi isegi mõistab, et enne puud ära tulevad korjata. Ta saab aru, et tädi teda pahandada tahab. Ja Jaan pahandubki. Pahandub ja viskab puud sinnasamasse, kust ta nad korjanud. Siis ta sööstab noolkiirelt, et tädi enam midagi öelda ei saaks, magamistuppa. Jaan teab, et Aino teda häbeneb. Ta püüab minna võimalikult tasa kiige peatsi juurde, et Aino teda ei näeks. See aga ei õnnestu ja laps hakkab veel kõvemini karjuma. Nüüd ilmub tädi magamistoa uksele.

„Sa ei ole muud kui pahandusete-gija!“

Enam ei suuda Jaan end pidada.

„Kas mina selles süüdi olen, et see kisavasikas mind kardab!“

Kõlab tugev pauk, sest magamistoa uks lendab vihast käest suure hooga vastu piitasid. Tädi on lapsega magamistoa kadunud. Teisest toast kos-

- WOP -
1955

„Šahh ja matt.“

WOP
-1956-

„... ja nii edassi.“

„Selgitage ligemalt!“

tab lapse karjuv hääl, sest see ei suuda aru saada, miks teda täna nii väga tülitatakse. Jaan seisab alul keset tuba, ei julge end liigutada. Kui taipab, et ta ükski on, võtab tooli ja istub avatud akna ette. Ta ei mõtle sündinu üle järele. Ei. Ta vaid vaatleb mööda-voolava jõe laineid, vaatab selle rohelisi kaldaid, vaatab noort kasetukka teisel pool jõge. Jõe pärast ta siia õieti tuligi, jõe ja kaasiku pärast. Meeldi tahaks ta praegu pikutada seal selle suure kase all teisel pool jõge. Kuid Jaan ei saa seda, ta ei saa magamistoast väljagi, sest teises toas on tädi, ja see hakkaks temaga kindlasti riidlema.

Kui Jaan juba küllalt istunud, tuleb onu koju. Nüüd võib Jaan välja minna, sest onu kuulates tädi ei riidle. Ta palub onult oma laiskuse pärast vabandust. Onu naeratab. Sellest on Jaanile küllalt, ta näeb, et onu tema tegevüüsi pärast pahane pole.

Pärast lõunat minnakse loole. Ka tädi tuleb kaasa. Et aga eelmise päeva

loog veel täiesti märg on, tuuakse vikatid välja ja kuulutatakse kasvavale heinale jälle sõda. Heinamaa on lage ja tasane. Onu räägib, et see olevat olnud endine mõisapõld, mõisniku hooletuse tõttu aga sööti jäänud. Jaan ei oska hästi niita, kuid siin läheb see amet üsna libedasti. Onu võtab esimese kaare, talle järgneb tädi. Tädi on Jaani mõnikord poisikeseks nimetanud, Jaan on aga lootnud, et tädi teda siiski selleks ei pea. Nüüd aga näeb ta, et tädil tõsi taga. Kuid Jaan tahab olla juba noormees; kui mitte täieõiguseline, siis vähemalt poisikesohtu noormees, nagu onu kord naljatades tema vanuse kohta arvanud. Jah, sellega lepib Jaan veel, kuid tädi vaade on täiesti vale. Jaan arvab, et tädi teda tahab kiusata.

„Ja mida ta siis õige ära niidab, ise minust peaaegu poole lühem,“ arutleb Jaan. Jaan on tädi käitumisest haavunud, raskesti haavunud. Ta otustab, maksku mis maksab, tädist mitte maha jääda. Jaan tahab tädile

teha niitmisega sooja. Õelgu siis veel, et Jaan on poisike, jätku siis veel teda heinakaarel enese taha. Ja Jaan kukubki vuhtima; vuhib kas või vikatiga tädile külge, kuid ei peatu. Onu aga on peagi kaugel ees. Nelja kaare järele ta jõuab niitmisega Jaani selja taha. Vahetatakse kaared ja onu lastakse jälle ette. Onu vastu ei saa tädi ega Jaan, ei saa nad vist kahekesigi, sest see on nad peagi jälle enesest kaugele taha jätnud.

„Luiska ja niida, luiska ja niida! Luiskamine aega ei viida!“ hüüab ta naljatades kahele võistlejale. Ta ei saa aga vastust, sest mõlemad on kibedasti oma kaarega ametis: tädi, et Jaanile mitte jalgu jääda; Jaan, et võistluses mitte kaotada. Äkki hüppab midagi halli Jaani vikati ette. Suure vaevaga saab ta vikati peatada. Vikat on konnakesel, kelleks loom osutub, ühe jala ära lõiganud. Konn teeb kolme jalaga abituid põgenemiskatseid. Jaanil on kahju konnast. Ta ei tea, kas jätta konn elama või päästa teda vaevast.

Jaan otsustab ja otsustab, otsustab üht- ja teistpidi, kuid otsusele ei saa. Kahju on surmata teda kõige ilusamal aasta-ajal, kahju on vaadata, kuidas ta vaevleb. Siis võtab Jaan kaarelt rohukõrre, teeb kaks erisugust tükki ja heidab liisku. Liisk otsustab loomakese eluküünla kustutada.

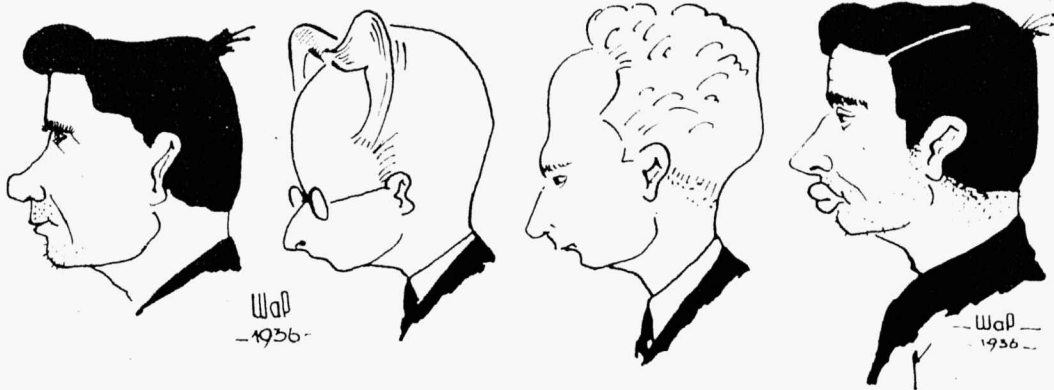
Kui Jaan otsuse täide saatnud, hakkab ta suure hooga tädile järele rühkima. Tädini jõudnud, ta ütleb:

„Ma niitsin konnal jala alt ära ja surmasin ta siis.“

„Mis sa sest siis räägid, kas sul põrmugi viisakustunnet pole?“

Jaan ei räägi enam; vaikides niidetakse edasi. Jaanil on nahk niitmise juba märg. Päike põletab ta pruuniks päevitunud keha, sest ta on särgi maha visanud. Onu jõuab aga jälle Jaanile järele, jälle vahetatakse kaared, jälle on onu peagi kaugel ees. Äkki karjab tädi. Heinast roomab madu ja otse tema poole. Hirmuga taganeb tädi, kuid nii õnnetult, et ta Jaani vikati ette jääb. Kõik see sünnib nii

Tegelasi IV^b-s.

kiiresti, et Jaan suudab vikati peatada alles siis, kui see on tunginud tädi paljasse jalga. Valus langeb tädi maha. Uss on kadunud, selle asemele on tekkinud hall puuoks. „Hirmul on suured silmad,“ ütleb rahvasuu. Jaan on kui meeletu. Ta vehib kätega ja jookseb ümber tädi. Onu ruttab juurde. Jalg on tõesti raskesti haavatud. Pärast esimest hädaabi ruttab Jaan hobuse järele ja tädi tuakse koju. Onuga kahekesi aitavad nad ta tuppa. Jaan ei julge tädilt tema valu järele küsida, — ta tunneb, et see oleks väga valus talle enesele. Seepärast ta vaikibki. Vaikib ja mõtleb, miks see ometi pidi nõnda juhtuma. Siis jõuab onu arstiga koju. Kui viimane haava läbi vaadanud ja kui jalg juba valgeis side-meis, arvatakse, et tädil tuleb vähemalt paariks nädalaks voodisse jääda. Onu on kurb, sest miks pidi just nüüd, kus kibe heinategu käsil, õnnetus juhtuma. Tädi lamab rahulikult, harva on kuulda ohet ta suust. Kuid igakord, kui see sünnib, tunneb Jaan valu. Oh, kuis tahaks ta nüüd hea olla tädi vastu, kuis tahaks ta teda ta valus aidata.

Järgmisel päeval võtab onu enesele päevilise heinamaale abiks. Jaan peab koju jääma ja Aino ning tädi eest hoolitsema. Tädi pole Jaani üle sugugi pahane, seda nägi Jaan juba eile. Jaanil on heameel selle üle. Kui Aino magama jääb, on Jaanil vaba aega ja ta läheb välja. Väljas on vaikne ja soe. Pikema mõtlemiseta võtab Jaan riided seljast ja läheb jõkke, sest seda oli ta kavatsenud juba toas. Kui soe on täna vesi! Jaan tahab ujuda üle jõe. Vool on kõva ja viib teda tublisti allapoole. Kui Jaan üle saab, on ta väsinud. Ta käib teisel kaldal ringi

ja puhkab. Siis ta hakkab tagasi ujuma. Poolel jõel tunneb ta jälle väsimust, pingutab aga vahvalt edasi. Üsna kalda lähedal aga sünnib midagi, millest Jaan aru ei saa: jalad ei kuula enam sõna. Jaan hüüab appi. Veel paar sülda ja ta oleks kaldal, kuid väsimus võidab. Jaan vajub. Appihüüete asemel neelab ta nüüd vaid vett. „See ongi siis mu ots,“ läbib ainuke mõte Jaani pea. Alul suudab ta käsi veepinnal hoida, siis aga vajub ta sügavusse.

Äkki saab ta haarata kinni mingist veealusest puutüvest. Kuid imelik, see puu kisub teda ülespoole ja varsti on Jaan kaldal.

Sel õhtul läheb ta magama kõige rahulikuma südamega. Ta teab, et nüüdsest peale mõistavad nad tädiga teineteist. Tädi oli kuulnud Jaani appihüüeid, oli aknast näinud tema ringutavaid käsi ja aru saanud, et Jaan on uppumas. Vaatamata haigele jalale, vaatamata sellele, et haav hakkas verd jooksuma, vaatamata kirjeldamatule valule, mida tegi jala liigutamine, oli ta rutanud välja, haaranud lati ja ulatanud selle Jaanile. Siis oli Jaan tädi tuppa talutanud ja verejooksu suure vaevaga seisma pannud. Jaan oli mõistnud, millist valu tädi tema päästmisel oli tundnud ja pisarad silmis avaldanud oma kaastunnet. Ka tädi oli nutnud, nutnud mitte valu, vaid millegi muu pärast. Jaan teadis, et see oli nii. Ja sellest nutust sai Jaan aru, et nad nüüd teineteist mõistavad, et nad enam teineteist ei pahanda. Selles teadmises uinub õhtul Jaan, kui päike on juba veerenud, kui on kuulda jõe vulinat lähedasest karestikust ja tasast kahinat noorest kasetukast üle jõe.

Sõjagaasidest.

A. M a r t e n s i.

Maailmasõjas leidis esmakordselt laiaulatuselisemat tarvituselevõttu uus relv — sõjagaas. Ei või ütelda, et sellega oleks võitlusvahendite alal midagi uut ja enneolematut esile toodud. Sõjagaase kasutati juba kõikides suuremates vana aja sõdades. Sageli tehti mõne kindluse piiramisel pealpooltuult suurt suitsu ja püüti selle varal vastase vastupanu nõrgestada. Samuti räägib meiegi ajalugu, kuidas koopaisse pakku põgenenud eestlasi surmati selle suu ette süüdatud tule abil. Kuid üldiselt ei loetud säärast võitlusviisi ausaks. Juba 1907. aastal keelas Haagi konventsioon sõjas kasutada mürgiseid relvi, samuti lõhkevaid püssi ja kuulipilduja kuule.

1916. aastaks olid Maailmasõjas võitlevad pooled jõudnud positsioonisõja ajastuni. Terved armeed kaevusid maa sisse ja selliseid kindlustatud positsioone oli tulega raske purustada, veel raskem aga rünnakuga vallutada. Vaenlase

elavjõu hävitamine nõudis määratut laskemoonakulu ning oli liiga kallis. Nii näitavad Maailmasõja järel tehtud statistilised kokkuvõtted, et iga vaenlase sõduri rivist väljaviimiseks kulus umbes üks miljon püssikuuli. Oli loomulik, et otsiti odavamalt vahendit vastase hävitamiseks . . . Ja nii võtsidki sakslased suure saladuskatte all, et saavutada ootamatust, esimestena tarvitusele keemilise võitlusvahendi — sõjagaasi — ja saavutasid sellega suurt edu. Nimetatud aasta aprillis läänerindel Flandrias inglaste vastu korraldatud kloorgaasi-rünnak viis rivist välja tervelt 15 000 inglise sõdurit, neist kolmandiku surnutena. Järgneval kuul tabas sama saatus Bukoviina juures ka venelasi, nõudes enesele ohvriks 6000 surnut ning muutes 3000 meest võitluskõlbmatuks.

Teised riigid erapooletutega eesotsas protesteerisid sakslaste metsikute võitlusvahendite vastu, leides, et sõjagaaside kasustamine on

Haagi konventsiooni jäme rikku mine. Kuid sakslased õigustasid oma teguviisi väitega, et nimetatud konventsioon ei keela otseselt sõjagaaside tarvitamist. Ja mis ei ole keelatud, on lubatud!

Sellest ajast peale algas palavikuline sõjagaasitööstuse arendamine ning sõjagaaside produtseerimine. Kuid suure hooga organiseeriti ka gaasikaitset. Ilmus tarvitusele mitut liiki gaasitorbikuid ning muidki vahendeid. Ja nii langes sõjagaasist surmasaanute protsent üpris madalale, umbes 1,8—2,5 peale. Seegi relv oli oma esialgse hiigelkohutavuse juba kaotanud.

Maailmasõja lõpuks leidis üldse tarvitamist 54 isesugust sõjagaasi. Nende omaduste järgi võib neid grupeerida lämmatavaiks, ärritavaiks ning sööbegaasideks. Viimasel ajal uusi senitundmatuid liike juurde leiutatud pole, küll on aga mõningaid gaase täiendatud.

Tänapäeval seisab uue maailmasõja võimalus taas kõikide inimeste mõtteis. Küsitakse, kas ei ole uus maailmasõda välditav. Kuid sellele kostavad paljud: „Maailmasõda ei suuda keegi ära hoida!”

Aga maailm uinutab ennast magusate unelmatega. Inimesed ei taha uskuda uue maailmasõja puhkemise võimalust. Ometi sisaldab praegune rahvusvaheline olukord lõpmatult palju hädaohte. „Maailm on lõhkeainete ladu, ja leidub küllalt meeletuid, kes loobivad põlevaid tuletikke!” sõnas kord Lloyd George. Tõesti, on isegi sääraseid, kes ei loobi ainult tikke, vaid läidavad isegi lõkkeid. Üks neist

ohtlikemaist on kindlasti Saksamaa. Kuid kergesti võivad ka Jaapan, Itaalia, SSSR ja Ungari uue suur sõja koldeks muutuda. Peale selle tuletatagu veel meelde toda rahunut nafta-allikat Hiinat, mis iga moment võibleegitsemapuhkeda. Uus maailmasõda nagu tikuks peale...

Kus ja kunas nood oodatavad tapatalgud oma alguse saavad, ei tea küll keegi, kuid kindel on, et oma laadilt ning mõtteilt kujunevad nad hoopis omapärasteks. Ükski sõda ei sarnane eelnenuga. Vastne ületab vana oma kergusega, mõnes mõttes oma graatsilisusega. Kuid tulevane maailmasõda erineb teistest peamiselt selle poolest, et teda ei peeta mitte ainult rindel, vaid ka tagalas. Nii seletab üks tuntumaid õhu- ning gaasisõja eriteadlasi ameeriklane Wilmsley, et tulevikusõja märklauaks pole mitte võitlevad armeed, vaid rahulikud kodanikud. Pealinnad oma miljoniliste elanikkondadega on esimesteks ohvriteks. Kümnete tuhandete rahulikkude kodanikkude tapmine, kes hukkuvad mürgipommi-dest kesk gaasipilvi — see on uue strateegia põhiprintsiibiks.

Võib olla peitub selles teatud paremusigi, arvab nii mõnigi. Rindede koonduvad kõige tervemad ning vastupidavamad, need, keda elu kõige enam vajab. Ja tagalasse jäänud raukade, töövõimetute, haigete, naiste ning laste hulgas teeb surm oma hävitustööd. Vana sõda tappis paremaid, vastne toimib vastupidi.

Aga miks on siis veel rinnet vaja? Kuid rinne säilib, sest inimene on konservatiivne olend.

Kui sageli võime märgata inimekonna ajalooski, et suurte ülesannete lahendamise eel inimese mõistus nagu nürineb.

Kuidas toimub siis tulevikus gaasisõda?

Ühel vaikselt suvisel ööl lendab suurlinna kohale vaenlase õhueskadrill mõnetuhandelises koosseisus. Loomulikult on hommikuks lennukid lahkunud, kuid suurlinna ei ole siis enam. Muidu aga on kõik endist viisi omal kohal: paleed, majad, sillad, mälestussambad, sõidukid tänaval, kuid inimesi ega teisi elavaid olendeid pole. Ei ole ka taimestikku. Kõik muutub täiesti halliks, halliks kui kivi.

Suurlinna hävitamine vältab vaid mõned tunnid. Ja kõige veidram on sellejuures, et surevad küll inimesed, kuid säilivad inimlikud esemed. Jäävad nõõbid, kaabud, raamatud, serviisid, jäävad tuhanded lapsevankrid, nukud . . . Aga säälsamas lebavad kõikides majades ning kõnniteedel laibad, kõikjal on liikumatus.

Suremine on üpris vaikne. Pommid, täidetud mürkgaasiga, laskuvad ning lendlevad allapoole. Juba kõrguses nad avanevad ja õrnalt valgub välja mürgine gaas, haarates peagi kogu linna enesse. Gaasil puudub värvus ning lõhn. Temas pole midagi vastikut. Täiesti vabalt ning paha aimamata hingab inimene teda sisse ja — sureb.

Nüüdisajal sisaldavad sõjaväelaod üle maailma lõpmatul hulgal raskeid gaase. Tuntum neist gaasidest on *ipriit*, mis ei mürgista niivõrd õhku kui just mullapinda.

Õhust on ta poolteist korda raskem. Ta ei tapa, vaid vigastab. Ainult 1,5% ta ohvritest peavad igaveseks jumalaga jätma sellisinatse maailmaga, ülejäänud muudab ta aga santideks ning töövõimetuteks.

Ipriit on vedelik. Suurtes nõudes asetatakse ta lennuki kandepindade alla. Ja kui avatakse ventiilid, voolab ta säält peene nirena välja, kastes välju, küli, metsi ning linnu. Juba väike õhueskadrill võib ühe öö vältel sadu ruutkilomeetreid maapinnast nõnda mürgistada.

Tilgakased satuvad igale poole. Ja siis algavad haigestumised. Inimese keha kattub valgete laikude ja paisetega. Paisete vahelt löövad välja rusikasuurused verised villid. Neid ilmub ka keha sees — maksas, kopsus, sooltes.

Metallid roostetavad ipriidi mõjul. Raud närtsib, muutub pehmeks. Kõik riided kannavad ipriiti edasi. Ta mürgistab inimeste ning loomade toidu, tapab kõiki loomi, pehmedab isegi kive. Ta võib hävitada kogu kultuurielu.

Ipriidi leiutas keegi pisike farmatsöidike, armetu inimnäss, seni kõigile tundmatu. Ka teaduslikust seisukohast on too leiutus vilets: süsihappe-tsüaangaas. Milline lihtne vormel! Kuid ometi viib see meid radioajastust tagasi kiviaega, ahvi juurde.

Edasi tuleks kindlasti nimetada lämmatavaid gaase, mis on peamiselt kloori ühendid ja mida võib piiramatul hulgal valmistada keedusoolast. Nad on kollakasvalged roomavad gaasid, õigemini gaas-

maod. Igale elusolendile toovad nad piinarikka surma. Maailmasõjas pandi tähele, et loomad suudavad aegsasti aimata ette gaasilaine tulekut. Nii muutusid säärastel puhkudel hobused rahutuks ja püüdsid põgeneda, haned lendasid kõrgematele mäekinkudele, isegi rotid põgenesid kaevikuist.

Üldiselt pole lämmatavad gaasid mitte niivõrd surma- kui piinagaasid. Nad pigistavad kinni hingekõri ja raskendavad hingamist. Nad mõjuvad küll aeglaselt, aga selle eest järjekindlalt. Esmalt tekib mürgistatul vaid kerge kõha, kuid siis kasvab mürgi mõju ja peagi viskleb inimene talumatutes valudes. Võimsast ning painajalikust pingutusest nõrkevad lihased ja muutuvad lupardeiks. Aju pehmeneb, veresooned lõhkevad, nahast tungib välja verehigi. Säärane agoonia vältab umbes kaks päeva.

Õieti ainsa erandi neist moodustab difosgeen, kloori ja vinguhend, mis surmab inimese võrdlemisi kiiresti.

Veel tunneb keemia gaase, mis mõjuvad näiteks seedimisele või sõrme- ning varbaküüntele, tekitades piinavat valu.

Leidub ju küll kaitsevahendeid — gaasitorbikuid ning ülikondi — kuid nendegi pääle on moodne keemia mõtelnud. Et vältida nende kasutamiselevõttu, valmistatakse iga gaasirünnak vastavalt ette. Nn. „ettevalmistavad gaasid“ nõrgestavad inimesi psüühiliselt. Juba 1916. a. tarvitasid sakslased sellistena pisar-, aevastus-, oksendamis- ning naerugaase.

Pisargaas levib hetkeliselt. Mõne sekundi vältel nakatab ta terve armee. Piitsana lööb ta vastu silmi ja tuhanded inimesed nutavad ning kisendavad . . .

Oksendamisgaas nõrgestab inimesi. Nagu merehaiged langevad nad maha, kus neid peagi vastu võtab lämmatav gaas.

Inimkond on leiutanud terve rea surmavaid gaase: difosgeen, ipriit, kloopikriin, adamsiit, luisiit — juba on leiutatud isegi täiendatud luisiit, see lähema tuleviku kerge gaas, mis toob inimesele kerge, agooniata surma. Aga kas pole siis ka päästvat gaasi, n. ö. gaasivastast gaasi? Ja siin selgub, et keemia tunneb küll vastumürke, kuid nende jõud on ikkagi nõrgem vastavast pärismürgist. Mürk kui algleiutis ei seo ega piira leidurit. Vastumürk ei anna niisugust vabadust. Teaduse genius on võimas hävitamises, aga peaaegu võimetu võitluses hävitamisega.

Tekib veel küsimus, kas uus relv, sõjagaas, on tõesti sellise piiramatu ning ületamatu jõuga, mis sõjas surub rahvaid ainsa lõögiga põlvili, samu rahvaid, kes Maailmasõjas näisid evivat küllaldaselt sitkust ning vastupanu.

Mitmed sõjalised autoriteedid arvavad, et sõjagaasidega võib küll ülisuurt edu saavutada nõrga moraaliga rahvaste juures, kuid tugevate ja karastatud rahvaste juures vaevalt. Viimasel juhul võiks vaid ootamatuse korral saavutada tähelepandavamaid tagajärgi.

Uue strateegia pooldajad arutavad ning kaaluvad, kui palju läheks tarvis sõjagaase Euroopa pealin-

nade hävitamiseks. Keegi inglise major arvutab, et iga ruutkilomeetri kohta on vaja 30 tonni gaasipomme. Kapten H. Ritter arvab, et näiteks Berliini hävitamiseks on tarvis 2500 pommilennukit. Need arvutused on kahtlematult liialdatud, aga teatavat tõde sisaldavad nad siiski.

Tulevikusõjale on iseloomulik rünnaku äärmiselt kerge ning kiire teostatavus. Rünnaku edu on juba ette kindlustatud, sest et on äärmiselt raske säärast vastase õhürünnakut pareerida. Muidugi ei tohi unustada, et vaenlanegi võib igal ajal samalaadse aktsiooniga vastata.

Mida annab siis võit? Mida saavutab võitja?

Tühja, laipadega ülekülvatud maa.

Kuid kui võit on mõttetus, on ka sõda mõttetus . . .

Siiski näib, et usk gaaside ja lennukite kõikvõimsusesse on suuresti liialdatud. Iga uut relva püütakse alati üle hinnata. Aga see on kahjulik rahva kaitsevõimele, sest ta põhineb fantastikal. Ometi ei tohi me unustada, et sõjakeemia edeneb hiiglasammudega. Teadus pole jäänud veel peatuma oma uurimisretkil. Õhus on saavutatud ülisuuri kiirusi. Kui on võimalik hävitada 300-kilomeetrilise kiirusega tunnis, miks ei võiks siis saavutada 300-kilomeetrilist minuti kiirust!

Loodame aga siiski, et vaesele inimkonnale jääb väike ukseke, mille kaudu ta pääseb ilmsest hukumisest.

Auhind üleriigilisel kirjandite-võistlusel.

27. jaanuaril käesoleval aastal toimus Tallinnas üleriigiline gümnaasiumi abiturientide vaheline kirjandite-võistlus teemal „Valgustusajastu ideed ja nende mõju“, millest võttis osa igast lõpuklassist üks õpilane. Meie kaasõpilase Viktor Lepiku töö tunnustati komisjoni poolt kiituskirja vääriliseks, mis ka koolis Vabariigi aastapäeva-aktusel talle kätte anti. V. Lepiku saavutus on veel seda tähelepanevam, et ta on sel aastal ainuke tartlane, kellele see au osaks langes.

29. lend

sõnas ja pildis.

V. Lang, A. Tamm ja A. Järs.

Pildid foto Lui Kriisalt.

LIU. Nagu nimi nii on ka mees lõunamaine — brünett, jõumeheliku keha ja tugevat tahtejõudu osutava lõuaga. Klassis ta just eriti silma ei paista, seda enam aga tegelasena noorkotkaste hulgas ja Usulis-eetilises Ringis. Tunneb erakordset sümpaatiat jiu-jitsu vastu, mida ta alati valmis teistelegi õpetama, veelgi parema meelega teiste kallal kasustama. Viimast võimalust püüdku aga iga ilmakodanik vältida. Liu on ka suur laulusõber. Kui seltskond ei tea, mida teha, siis on ta alati valmis mürinal „Hulguste valsiga“ algama. Omab silmapaistvaid kultistlikke ja spiritistlikke võimeid: hüpnotiseerib inimesi, tantsitab laudu, kuid vahel saab ka raskemategi tempudega hakkama.

HEINTS. Parajalt pika ning hästiarenenud keha ja üldse ülinägusa välimusega noormees. Käitumises väga viisakas. Tagasihoidlik ning soliidne, kodus kõikides peentes kommetes. Klassis just eriti silma ei torka, aga seda enam tantsupõrandal ja üldse seal, kus keni tütarlapsi. Jah, kavalerina on Heints kindlasti esmaklassiline. Sportimist ta suuremal määral ei harrasta, nagu seda vahest välimus laseb arvata, ainult suusatamine on suutnud ta soosimust võita. Ligemas tulevikus kaitseväelane, kaugemas tulevikus agronoomia üliõpilane.

PAUL. Keskmist kasvu noorhärä, ideeline trefnerist. Ja kus on midagi lahti, seal lööb Paul alati kaasa — tavaliselt küll ei sõna ega teo, vaid päältvaatamisega. Ikka rõõmus ning asjalik; kaunistab vahetevahel oma elu mõne pilkava märkuse või algkooliaegse saksakeelse tsitaadiga. Ja et aeg igavaks ei läheks, käib Paul kõikidel tähtsamatel koolipidudel, teeb vahel tuuri tantsugi. Seltskonnainimene läbi ja läbi. Kooli lõpetamise järele suunab oma sammud vist akadeemilistele teedele.

Piltidel ülalt alla: L. Adler, H. Haljasmaa, B. Jaanisto ja K. Jaska.

KOSTJA. Võrdlemisi pikakasvuline, heleda- ja lокkisjuukseline naljavend. Kui Kostja on vait, siis on see ime ja imesid sünnib ikka harva. Isegi kõige halvem number õppimise eest ei suuda ta tuju rikkuda rohkem kui vahest kümneks minutiks. Ka on ta klassi suuremaid spetsialiste, mis puutub tütarlastesse. Veel on Kostja õige kõvasti spordimees, eriti armastab ta aga purjetamist ja suusatamist. Õppimises kuulub ta selliste kavalate vendade kilda, kes kolmveerand aastat parajust peavad ja viimasel veerandil siis üliinimliku energiaga vastavat osa omandavad. Praegu moes oleva kombe kohaselt kavatseb ülikoolis juurat õpida, sest ega „kābi kuku kännust kaugele“.

EDDY. Läbi-läbi spordimees ja kaunis kõvasti ka tantsumees, kuid erineb teistest seda liiki tegelastest selle poolest, et ta on sealjuures võrdlemisi hea õppiija. Eriti silmapaistvad on Eddy võimed korvpallis ja kuulitõukes. Peale mainitute harrastab elavalt ka suusatamist, jalgrattasõitu ja ratsutamist. Viimast ala naudib suurel määral Kaitseliidu eskadroni liikmena. Ka kaitseväe teenistuse mõtleb läbi teha ratsaväes ja seda juba sel suvel.

PÜRAMUS. Kui Jumal kunagi on truudust, ustavust, õppimisindu ja sendikasseerimis-annet ühes isikus kehastanud, siis on ta seda teinud siin. Mees täis tervist, mees tulvil puna, mees suuremõedulise parukaga. Klassi kassurina täidab oma ülesannet oivaliselt. Kārgib, klanib, tingib, anub — ja ei jäta enne, kui võib taskuraamatusse sissekasseeritud summa kirjutada. Ja kuigi peab vahel märter olema nii vaimulikes kui ka ilmlikes asjus, siiski alati enam-vähem rõõmus. Ainuke nõrkus on sel indiviidil romantika, mis ta auväärse eesnime Romy'ks muudab ja teda pidudel lakkamatule tantsule kihutab. Pärast kooli lõpetamist kindlasti akadeemiline kodanik.

ANTS. Kaaslaste seas hüütud ka Presidendiks. Viimane nimetus johtub ta kõrgest ametikohast õpilaskonnas. Sellena on Ants osav kõnemees ja esinemiselt igati soliidne ning elegantne. Ainult klassikaaslasi kipub vahel „lõikama“ oma terava keele ja varjatud ironiaga. Üldse on Ants võrdlemisi tavatuks nähtuseks selle poolest, et ta armastab nii tantsimist kui ka õppimist. Tütarlastest eelistab kuninglikke või seisusekohaseid. Mis puutub õppetöösse, siis siin hiilgab Ants antiiksete, aga ka modernsete keelte alal. „Una quaestio, quaeso“ ja „may I open the window, it's too hot here“ on igal juhul ta lemmiklauseteks tundides. Sageli esitab õpetajale teravmeelseid küsimusi aine kohta selgituse saamiseks — ja räägitakse — vahel ka obstruktsiooni tegemiseks.

UNO. Äri-ringkondadest põlvnev noormees, paraslopsakat

kasvu ja hästiarenenud peaga. Viimane seik johtub vist sellest, et Uno on peaaegu kõik Euroopa maad isiklikult läbi kolanud ja nüüd on ta pea võõraid keeli tulvil täis nagu mõne kaasõppuri oma aganaid. Nii kõndimisel kui ka õppimisel teeb aiva hiiglapikki edusamme, just kui kannaks ta jalas seitsmepenikoormasaapaid „Unioni“ omade asemel. Kuid laiemas seltskonnategelasena pole Uno tuntud — armastab teotseda pisikeses perekonnaringis. Tuleval aastal siirdub värvimütsi alla Alma Materi rüppe, et säält kahe teaduskonna lõputunnistused omandada ja siis isa tööd jätkama asuda.

ELMAR. Soliidne, ideeline ja õilis äriliste kalduvustega noormees. Spetsialist augu pähe rääkimises ning kõverate asjade õgvendamises. Viimast oskust on ta klassivanemana nii mitmeagi afääri klaarimisel üldkasulikult tarvitanud. Propageerib praktiliselt saksa keele hääldamise eestistamist hoolimata õpetajaskonna vastuseisust. Ja seda õigusega. „Vrits vross vrisse visse“ on kindlasti kergem öelda kui „Fritz frass frische Fische“. Eriti silmapaistvaid teeneid evib ta aga Karskuringi ajaloos, sest ta teab, kuidas rahuldada ühe õige karsklase aatejānu: huviõhtud ja peoõhtud, tantsuõhtud ja teeõhtud, kõiki pakub ta ringile ohtrasti. Ja et populaarsus ei kaoks, on Elmar vahel klassiski kangelane. Tulevases elus jätkab oma karjääri arvatavasti õiguse- ning äriilmas — ja küllap õige edukalt.

STORHH. Selle huvitava nime taga peitub veelgi huvitavam mees. Pikk, sale, muskulatuurne tüüp, kuigi peale suusatamise ja paari kergejõustikuala eriti spordisõber polegi. Ta on rahulikkuse kehastis, olgugi et omab ka vahel äkkiplahvatavat huumorimeelt, mis teeb kaaslasele mõnikord suuresti nalja. On kaasõppurite seas tuntud oma isikupärase filosoofia poolest, mis väljendub lauseis, nagu „kuidas ma lähen koju, kui ma ei lähe“, või jälle „kui sina oled õppinud ja mina olen õppinud, siis me mõlemad oleme õppinud“. Kõige sallimatum on too Storhh ehk Leo küll marssimise ja distsipliini suhtes, mistõttu kardab Kaitseliitu ja ka kaitsevāeteenistust kui surma. Peale kooli lõpetamist kavatseb minna kõikide üllatuseks ülikooli matemaatikat õppima.

AADI. Nägus noormees, hoolas töömees ja põline tantsumees. Ka spordimees jumala armust — hüppab kui noor tiiger! Suusatamise õppis kolme päevaga nii selgeks, et võis rahuliku südamega Kassitoomel „kihvti“ mängida. Ja eriteadlased arvavad, et oleks sel mehel aasta tagasi olnud viitsimist hoolsale võrkpallitreeningule asumiseks, oleks mees üle Tartu gümnaasiumide olnud. Eraelus noobel kaval — eelistab brünette, kuid ei põlga ka blondiine. Peale selle on Aadi tuntud veel ustava kaitseliitlasena.

Vähesed aga teavad, et ta on kirklik purjesportlane ning „meriröövlinä" sooritanud terve rea seiklusrikkaid retki Emajöel.

KÄRTS. Keskmist kasvu blondjas ja sünge noormees, silmapaistev eriti oma sportlikeude võimete poolest. Kergejõustikus teeb kindlasti kooli värvidele au, tulevikus vahest ehk rahvusvärvidelegi. Treenib hoolsalt hüppamist ja püstitas selle aasta algul uue kõrgusrekordi, asetudes ladina keele paremustabelis esimesele kohale. Muidu aga vaikne täitsamees. Vahetevahel on ta kahtlusalune mürtsude korraldajana, kuigi seda sageli üpris alusetult kallite naabrite kontost tema arvele kirjutatakse. Kärtsu eraelust midagi klaštida ei tea, sest seda tal kui sportlasel vist polegi.

VÄINTS. Kindlasti vist suurimaks poisiks klassis nii teadmisilt kui ka pikkuselt on Väints ehk lihtsalt Väino. Kuigi kuni hilise ajani eitas Õpilaskonna tegevust ja olemasolu üldse, on ta viimasel aastal siiski meelt muutnud ja tegeleb nüüd Õpilaskonna juhatuse liikme ning Abiturientide Kogu esimehena. Harrastab peaaegu kõiki spordialasid, eriti aga suusatamist, milles loodab enesele nime teha. On seni täiesti ignoreerinud tantsu kõigi selle lisandustega, sest ta vihkavat kõrgeid kontsi ja kräsutatud juukseid (pars pro toto) — seega „kuldse nooruse ideaalkuju". Eriharrastusist võiks veel mainida traditsioonilist vaidlust õpetajaga usuõpetuse tunnis, kus püüab viimast oma risküsimustega „kotti ajada". Pärast lõpetamist kavatab teha kiirmarsi läbi õigusteaduskonna tarkusesalvede, et enne kroonuteenistust ülikooli lõputunnistust taskusse pista.

ÜLO. Brünnett, ülitagasihoidlik ning aateline noormees, kelles leidub parajal ajal temperamentigi küllaldaselt. Õpiülesannete täitmise kõrval harrastab hoolega helikunsti, näidates vahel oma osavust sel alal ka koolipidudel. Pääle selle on Ülo tuntud ratsaväe „leitnandina" noorkotkaste hulgas. Ei või salata, võluv hobuse-sportlane on ta oma kirevas esindusmundris, säärikute ja kannustega. Klassis paistab Ülo silma peamiselt oma tagasihoidlikkuse ja kohmetusega, mille tõttu ta teadmisedki vahel õpetajaskonnas küllalt kõrget atestatsiooni ei leia. Pääle kooli lõpetamist peab enne sõduripõlve ja siirdub siis ülikooli isa ametit õppima.

EEDI. Nägus, soojalt vooderdatud noormees, kes eraelust haruldast järjekindlust avaldab. Spets igal alal. Kui on vaja kas dekoraatorit või deklamaatorit, näitlejat või suleseppa, sportlast, lätlast või spordiringi esimeest — Eedi on alati valmis abistama. Sääremarjakultuuri viljelejana on ta eriti silmapaistev ujumises, kuid ka igasugustes pallimängudes. Ainult viimastel puhkedel juhtub vahel, et arvab enese vees olevat. Lööb lupsu ja viskab kupsu,

et las aga käia, olgu võimla põrand kuitahes kõva — ja siis järgneval päeval on sunnitud istumise otstarbeks sohvapatju kooli vedama. Tulevasest sügisest peale kannab kroonu rohelist vormi, edaspidi aga kaheksa päeva vältel aastas EÜS-i sini-must-valget teklit.

ARNE. Parajakasvuline, tumeda juuksevärvi ja näojumega spordi- ning naljamees. Ka ränk töömees, kui semestri lõpp koidab, vahel isegi mürtsumees. Eriti hiilgab Arne jalgpallis, mida ta mõnikord võimlemistundideski viljeleb, valides Püramuse oma hoopide sihtpunktiks. Muidu aga äge fighter nii „võrgus“, „korvis“ kui ka jäähokis. Viimane seik sõltub eriti spetsiaalpantsidest, mis, nagu see üldsusele teada, on toodud Rootsist. Viimasel ajal on Arne isegi tantsumeheks hakanud. Pääle kooli kavatseb ise Tartu universiteedis kaks fakulteeti lõpetada, kuid kurjad keeled teavad pajatada, et ta siirdub hoopis kaugemale, nimelt Perusse madruseks; teised jälle arvavad, et läheb tagasi oma esiisade kodumaale — Borneo saarele.

IMMA. Pikk ja sale poiss kui noor kuusk. Optimistlik, tore ja rõõmus nooruk, nagu seda korralik skaut peabki olema. Peale selle veel suur tantsumees, kuuludes parketilõvide ning muidulõvide kaardiväkke. Harrastab ka sporti, eriti suusatamist ja jooksu, tänavusel talvel seletamatuil põhjusil ka uisutamist. Viimasel ajal on Imma hakanud kõigest hingest korvpalli mängima, omades sealjuures huvitava erijoone, nimelt omaduse peaaegu alati peale palli kättesaamist sellega kohe maha kukkuda. Samuti laulust, väljaarvatud laulmise tunnis, peab suuresti lugu, ja üldse räägitakse, et Imma pädevus muusikaküsimusis näitavat viimasel ajal kohutavat tõusu. Peale kooli lõpetamist siirdub ta kohe kaitseväge ja sealt kindlasti vist ka ülikooli.

ANDRES. Tõmmujooneline, sale noormees, kellele saatus väledad jalad nii kiirjooksuks kui ka tantsuks on kinkinud. Ustav tõis ning toiminguis, evib aga eel kõige raudset kannatust, mis criti ta joonistamisoskuses avaldub. Oma soliidse esinemise ja välimuse tõttu kuulub ilmtingimata gümnaasiumi esindusse. Ja ega ta seda ametit ka põlga — alati on Andres tegev mitmes ürituses. Eriti spets aga maateaduses, sugulussidemete tõttu teadusilmaga ka matemaatikas. Eriharrastusena uurib omal käel maailma uuemat ajalugu. Värvidest eelistab Andres punast, tütarlastest blondiine. Ligemas tulevikus peab noorsõduri ametit ja siirdub siis ülikooli.

TÄISKUU. Nagu nimigi ütleb, on poiss kui ladvaõun, priske ja punane, kuid seejuures ometi niisuguse tervisega, et kaks päeva

käib koolis ja siis kaks nädalat puudub. On selline mugavuse-armastaja vend, et tänaval mõne koolivennaga kõndides ikka selle najale nõjatuda armastab, ja kui see siis eest ära rentslisse vajub, siis ei pane armas Uno tähelegi, vaid rõhub aina edasi sõidutee poole. Õppimine läheks tal muidu üsna hästi, kuid — piibli sõnadega öeldult — vaim on valmis, aga liha on nõder... Eriharrastustest võiks mainida fanaatilist teatrikülastamist ja saksakeelse ilukirjanduse ning filosoofiliste teoste lugemist, nii et ta Goethe', Heine', Schopenhauer'i ja Nietzsche' küsimusis on alati klassi eriteadlane.

AAVO. Köhnavõitu, aga ilmtingimata soliidne nooruk. Alati lõbus ja optimistlik; vahel loodab liialt Looja päale. Evib erakordselt laialdasi teadmusi radioasjanduses ning elektrotehnikas. Viimast oskust rakendab ühiskonna esindajate palvel ka koolipidudel ilutulestiku korraldamiseks. Päale selle on Aavo tuntud oma fotoaparaadi läbi, sest nii mõnegi huvitava stseeni koolielust on tema jäädvustanud emulsioonile. Spordimees on Aavo peamiselt talvel, olgu siis laudadega või raudadega. Eraelus elegantne kavaler, tulevases elus üliõpilane, arvatavasti õigusteaduskonnas ja kindlasti EÜS-is.

RIKU. Kõrgemat kasvu, tumedajuukseline, põlvneb kaitsevälase perekonnast. Kuigi klassis kõrget ametit kannab, siiski pole just eriti tuntud. Tegeleb küll õige mitmel pool, kuid kuulda pole tast palju. Ainult kui kooli aastapäev läheneb ja on vaja koostada tantsukava, siis Riku läheb ja teatab eksperdina vastavale komisjonile klassi soove. Praegu aga on Riku ülimaks ideaaliks saada kevadel gümnaasiumi lõputunnistuse omanikuks, et siis rahuga minna kroonut orjama.

JAAN. Tugevakehaline, tumedajuukseline poiss klassi raamatutooja ametis. Suveti liigub ta tavaliselt jalgrattal, talvel suuskadel, kuid tegeleb õige tähelepanedava eduga muudelgi spordialadel. Ta rikkalik jõutagavara leiab tihti rakenduse pinginaabri kallal, kusjuures Jaan katsub oma ohvrit kontrabassikeelena võnkuma panna. Ei tohi ju unustada, et Jaan on suur muusikamees, ja spets just eelnimetatud hiigelpilli käsitamises. Eraelus on Jaan kõigiti lõbus ning hea kaaslane. Ainult vahel võib Jaan rängalt vihastuda. Ja kui ta kord on vihane, siis hoidku kogu maailm eest.

ILO. Ilus poiss on Ilo. Ja vaikne, enam-vähem. Rühhib rahu-likult päevast päeva tööd kuni laupäeva õhtuni. Siis on Ilo kindlasti peol. Sageli ta jutleb tunni ajal oma kõrgest soost naabriga eluliste küsimuste üle, saades selles suhtes vahel isegi õpetajate

Piltidel: M. Pääsuke, Ü. Reial, K. Savi, S. Säga.

tähelepanu osaliseks. Ilo on suur muusikasõber. Mõnikord, meenutades endisi aegu, kui ta oli klassi orkestri trummar, lööb ta laulule jalaga trummi juurde ja teeb muidki vajalikke kõlalisi lisanendeid. Ühiskonnale on Ilo eriti kasulik saalide dekoreerimisega, millist tööd ta tavaliselt juhatab. Ka spordimehena on Ilo õige mitmekülgne, aga eriti väljapaistev suusatamises, olles kiiremaid mehi kogu koolis.

KRATT. Väike, heledapeane poiss, kes oma noorusele vaatamata on kah jõudnud abiturientide hulka. Väljaspool klassipiire tuntud esijoones oma kunstharrastuste poolest, osav eriti dekoratsioonide ja teadaannete valmistamisel. Käesoleva lennu lõpumärkki on tulnud lõplikult tema kavandite järgi. Väike poiss, aga suure, kuigi väga hea südamega, mistõttu mõnikord rängalt vihastub, kui teda ekslikult süüdistatakse mõnes ettekatsetud või inetus janditamises. Kui Kratt kuuleb enese kohta midagi halvasti öeldavat, kostab ta kohe: „Mis sa hüüad!“ Muidu aga läbi ja läbi spordimees, eriti kergejõustikus, kui tarvis, ka tantsumees, kuid laulumees igal juhul.

PÄSS. Lühidakasvuline, laiaõlaline poiss, kes erilise kuuluse on omandanud spordimehena, sest mäesuusatajana ja tõstjana võrkpallis pole tal kogu koolis vastast. „Fatke, fana roheline konn, säääl ta hüppab mööda Toomet üles ja alla,“ tähendas keegi õppejõud tabavalt, olles näinud Pässu sooritamas suuskadel poognaid, valsse ja muidki vigureid. Veel on Päss tuntud tantsuharrastaja ja kõva töömehena, kellele vahel päeva 24-tunnilisest pikkusest ei piisavat. Viimasel ajal näikse saatus teda vähe kiusavat küsimustega, mis puutuvad kooli korda, kuid kaugel see kooli lõpetamine ja kaitseväetenistuski enam on.

KÄO-JAAN. Keskmise pikkusega, tumedajuukseline, kitsakehaline ja -näoline poiss. Õppimises üks esirinnas-sammujaist. Vabal ajal harrastab pallimängu, eriti aga jalgpalli. Peale selle on ta „kihvt“ laskmise alal. Möödunud kevadistel laskevõistlustel võitis 3. auhinnaks nägusa rahakoti, mida armastab teistelegi näidata ühes seal sisalduvate kümnekroonistega. Praegu teotseb Kaitseliidus laskepealikuna. Tütarlaste ja tantsuga ise suurt tegemist ei tee, seda enam aga armastab neist rääkida, nagu ta üldse armastab palju rääkida.

SAM. Põline trefnerist allohvitseri aukraadis. Praegu igitahes elegantseim mees üle klassi ning oma hästiharitud soenguga annab kogu koolile kümme silma ette. Eriti silmapaistev on Sam Kaitseliidus pealikuna, ja just paraadide aegu on teda lausa lust näha marssimas meie kompanii ees oma täpsusrevolvriga.

Samuti kavalarina pole Sam'il kogu koolis vastast. Pärast kooli lõpetamist siirdub ta arvatavasti kohe akadeemilistele radadele, sest kaitseväe-muret tal ju enam pole.

KARLUTT ehk lihtsalt Karl. Nagu sukka ja saabast lahutatakse vaid ööks teineteisest, nii on ka lugu Karli ja Immaga. Kus on üks, seal on ka teine. Karlutt on nii Kaitseliidus kui ka Skautide Malevas rühmapealikuks. Möödunud aastal omandas viimases organisatsioonis eeskujuliku skaudi diplomi. Tegeleb innukalt suusatamise ja sõudmisega, kuid ei puudu kunagi ka käsipallivõistlustelt. Peale selle on Karl veel kõva jalgrattasõitja, uisutaja ja matkaja. Huvitaval kombel on ta suutnud senini tantsust eemale hoiduda, mis tema olukorras on küllaltki raske. Kavatseb juba sel suvel minna kroonut orjama.

SIGI. Tagasihoidlik, tõsine kunstiinimene, alati süvenenud oma muusadesse. Ja kui kuskil tehakse teatrit, olgu tragöödiat, komöödiat või laulumängu, Sigi on alati platsis. Juhtub näiteseltskond vajama isikut, kes neid vabandaks mitteõppimise pärast, siis võtab Sigi sellegi kohustuse alandlikult enesele. Eraelus ning käitumises ikka väärikas, kahju ainult, et ta oma hiljutise tuleku tõttu V-a klassi kaasvõitlejate perre klasside vähe võõraks on jäänud. Ometi saab ta kõigiga hästi läbi. Ainult fotograafidel on temaga löömist. Selle asemel et hoida pilk ilusasti üleval, vaatab Sigi piltidel alati pörandale. Suhtlemises õrnema sooga eelistab näitlejakalduvustega tütarlapsi, nagu see on loomulikki.

LEO. Võrdlemisi pikk ja peenike poiss, kes huvitaval kombel hakkas kõvasti kasvama pärast oma saksapärase nime eestistamist. Omast kohast on Leo n. ö. imelaps, sest ta on sündinud Mongoolias, läbi rännanud, muidugi enese teadmata, Hiina, Jaapani ja teisi kaugeid maid. Elavloomuline, naerusuine ja alati lõbus, kuigi vahel mõningad hinded teda võivad rängalt kurvastada. Muidu tuleb õppimisega üsna kenasti toime, kuid matemaatikat ei salli ta silma otsaski, ja see teda samuti. On klassi suurimaid kinoskäijaid ja šlaagerilauljaid. Viimasel ajal hakanud kõvasti ka tantsumeheks. Tulevikus unistab dr. med-i tiitlist oma korteriuksel.

ATS. Elegantne, laiaõlaline noormees — silmapaistev nii oma päritolult kui ka sportlikelt võimeilt. On kooli võrkpallimeeskonna tõhusamaid mängijaid, kelle surumiste all nii mõnigi kaasõppur füüsiliselt kannatanud. Veel möödunud sügisel oli Ats ka üks mitmekülgsemaist seltskonnategelasist koolis, kuid viimasel ajal on ta erru tõmbunud, andudes intensiivsele õppetööle. See-tõttu resultaadid sel alal üpris rõõmustavad, isegi ladina keeles,

Piltidel: H. Vadi, R. Vosmi, L. Zirk, E. Sepping.

mida Ats mineviku kurbade vintsutuste tõttu silma otsaski sallida ei või. Ainsaks Atsi nõrkuseks on blondjuukselised tütarlapsed (tavaliselt on ainsus siiski õigem), kelle tõttu ta nii mitmedki õhitud on pidanud tantsides mööda saatma. Oma tuleviku suhtes kavatseb Ats koolivendi vist vähe üllatada, siirdudes ülikoolis arvatavasti teoloogiat õppima.

OTT. Lühemakasvuline, tumedajuukseline prille kandev poiss, kes ka sammub õppijate esirinnas. Kuigi ta üldiselt on kurnis vaikne, kuulub ta igapäevaste toimingute hulka nagu auto- maatselt väike lahing oma pinginaabriga. Sporti, peale suusatamise, Ott ei armasta. Vabal ajal mängib ta meeeldi malet, olles meie kooli võiduka malemeeskonna liikmeks. Üldiselt nii õpetajate kui ka õpilaste silmis „kuku poja“, milline kuulsus teda loodetavasti saadab kooli lõpetamiseni. Siis siirdub kindlasti ülikooli, kas aga inseneriks või pastoriks (milline kontrast!) õppima, pole kindlasti veel teada.

UIBO. Mees pikavõitu, piitsavõitu, prille kandev ja igal juhul vaimukas. Ta külm veri, mis siiski vahel rängalt ägestub, ning sapine satioir on üldtuntud. Viimane eriti ta kõrgeväärtuselise värsiloomingu kaudu, mis kogu klassis laialdase poolehoidu on võitnud. Õeldakse, et habe on mehe au. Uibol seda pole, tema auks on prillid. Ja juhtub keegi ta silmade karke hoiatamatult puudutama, siis võib see ka tunni ajal säärase kõmaka selga saada, et hinge võtab kinni. Eraelu sel mehel puudub, ta on täielikult pühendunud oma muusadele ja teadusele. Ainult pidude aegu teeb ta väikesi kõrvalhüppeid ja tantsib paar tantsu, kui partneri leiab.

HEINO. Pisike ja prillidega noorhärä, tuntud eriti oma viiulisoolode läbi. Andekus viimasel alal olevat nende perekonnaviga. Harib oma vaimuviinamäge üpris hoolsasti, kuigi lõikus vahel vähe ikaldub. Viimasel ajal on märter olnud, kannatades sageli süütult kaasõpilaste „kelmistikkide“ eest ja veel rohkem oma õiglustunde sõnalise väljendamise pärast. Aga järgneval aastal tahab kindlasti kuuluda EÜS-i tudengite-perre stud. med.-ina — käies seega igati oma isa jälgedes. Esialgu kaugemale pole püüdnud vaadata — või, kes teab?

VOSS. Tundides rahulik ja tihti vaiknegi, sest tema vaid naerab, kui teised juhtuvad nalja tegema. Õhtupoolikul on Voss aga sootuks lõbusam. Õpib hoolega, kuigi resultaadid mõnikord pole just eriti hiilgavad. On, nagu ta pinginaabergi, fanaatiline kinokäija. Sport teda suuremat ei huvita, kuid jalgrattaga sõita ja jõel aerutada meeldib talle nähtavasti väga. Ka ei tegele ta tütar-

lastega (kui välja arvata see sõna ainsuses) ja just mitte tantsu-
gagi, kuigi vajaduse korral tuleb ka sellega vabalt toime.

LEMBIT. Tumedajuukseline sportlasekehaga poiss. Õpib kõvasti ja hoolega. Erilisi teadmusi avaldab füüsikas, kus on nii mõnegi mehe päästeingliks enne vastavat tundi. Üldiselt üsna vaikne. Rohkem silma paistab ta vaid kahel juhul, nimelt: 1) kui Lembit leiab mõne nalja või anekdoodi, siis ei saa ta hing enne rahu, kui kõik poisid seda vähemalt üks kord on kuulnud; 2) kui ta esineb laiematele hulkadele viiulisoolodega. Viimasele alale pühendab kogu oma vaba aja, mistõttu ka üks kooli esiviuldajaid.

DIITER. „Ja tähendamissõna käis šahh ja matt“ on H T G malemeistri D. Adamson'i lemmikväljenduseks. Kuid too heasüdameline blond kaasvõitleja pole tubli ainult malelual. Sama agressiivselt kui ruudulisel laual oma vastast, ründab ta ka õppeaineid. Pole siis midagi imestada, kui Diitri andekust juba mitmendat aastat kroonib cum laude. Veendunud patrioodina näeme teda kaasa löömas ka Öppurmalevkonnas, kus ta on juhtival kohal.

TILLE. Keegi õpetajaist leidis temas sarnasust „julma hertsog Albaga“. Näib aga, et peale nime pole neis vist midagi ühist. Pole tõenäollik, et Tille ajalooline nimekaim oleks evinud sääraseid akrobaadi ja ekvilibristi kalduvusi, nii head lauluhäält ja nii tublit naljasoont kui Tille ise. Omal ajal omas lemmiksõna „rumal vanainimene“ ja lemmikarvu „107“ ning kutsus torisevat Kristjan Luhta korrale. Keegi pedagoogidest mainis selle kohta, et pada söimavat katelt. Nüüd on aga jätnud maha kõik vanad viitkirid.

HELDUR. Heldur on härra „suurilmast“. Ületamatu on ta kõigil seltskondliku elu aladel — bridžilauas, tantsupõrandal jne. Ületamatu muidugi ka käsipallis. Erilist annet omab ta igasugusteks „mäsukombinatsioonideks“. Kummalisel moel harrastab aga see 20. sajandi tüüp vanu keeli, olles seejuures isegi mõnede klassikaharu õpetajate pailaps. Ei jõua ära oodata päeva, mil surub endale kuklasse värvitekli.

JORHH. Kaitsevaelase perekonnast põlvnev pisikesevõitu laiaõlaline poiss, kes laiematele hulkadele tuttavaks saanud pillimehena. Ja seal pole midagi imestadagi — Jorhh mängib peaaegu igal muusikariistal oma lood maha, olgu see siis klaver, lõõtspill, viiul, kontrabass, trompet või mõni muu. Too juba tagab ta kuuluvuse kooli orkestrisse. Teisest küljest on Jorhh kuulus oma isesõitja jalgrattaga — sageli võib teda kohata kihutamus hiiglapõrina saatel piki tänavaid. Et ta kuulub klassikute hulka, siis peaks ta

tulevikus teoloogiat õppima hakkama, et oma teadmusi vanade keelte alal otstarbekalt kasustada.

AL. Tõsise ja distsipliinika V-b klassi „häbiplekk“ või „must punkt“. Rahunu vaimuga noorur, kelle nõrkuseks on liiga agar õiguse nõudmine „valitseva kihi“ juures. Seejuures juhtub muidugi sagedasti ebameeldivusi, kuid ega üks õige mees sellepärast veel pead norgu lase. Vaatamata ta „liikuvusele“ ja rabelevale vaimule jätkub tal tahet süvendatud kirjanduse harrastuseks. Tuline Nietzsche' austaja ja selle eetika propageerija. Kaasalööv Õpilaskonna juhatuses, Maleringis ja „Miilangus“. Elupõline klassi abikirjur.

EERI NR. 1. Kunagi ütles rahvuskirjanikust psühholoogia õpetaja, et Eeri olevat puhtakujuine flegmaatik. See otsus oli kui mitte just ülekohtune, siis vähemalt ühekülgne. Väliselt näib Eeri tõesti vaikse ja endassesüvenenud noormehena. Kes aga Eerit lähemalt tunneb, võib vanduda, et ta on V-b suurim „huumorivana“. Iga „elunähtus“ leiab Eeri poolt „mahedat“ kommenteerimist. Ja neist kommenteeringuist võiks isand Pahlbärkki palju õppida.

PAUL. Too tüsedavõitu tuglasliku soenguga maapäritoluga noorur on Trefoonia orkestri kandev jõud. Hingelaadilt veidi sugulane Eeriga, kuid tal puudub Eeri teravmeelne huumor. Seda asendab aga äärmiselt kiire otsustamisvõime. Nii näiteks tõmbas ta kord eksamil „kehva“ pileti ja 1 sekundi jooksul . . . minestus. Muidugi katsetas hiljem veel kord ja vastas hiilgavalt. Muidu sümpaatne ja seltsimehelik õppur. Kooli lõpetanud, siirdub vist maale tagasi, et ergutada oma kodukoha vaimset elu.

UNO. Paks džentlmen klassi kõige kaugemast nurgast. Kui pole tarvis teha saksa keele lühendit, laulab laulu: „Eine Seefahrt ist so lustig“. Ajaloo tundide ajal „Klassi Statistika Keskbüroo“ juhataja. Muide „kino- ja peokala“ nagu ta südamesõber Hugogi. Kuid seejuures jätkub tal niipalju aega ka õppimiseks, et loodab lõpetada cum laudega. Kooli lõpetanud, kavatseb pühenduda „Ladina kõõgi“ saladuste uurimisele Tartu Universiteedis. Päril kindel selles pole. Väga võimalik, et hakkab täiendama „tähenärimiskunsti“ kas Õigusteaduskonna majandusteaduse osakonnas või Majandusteaduskonna õigusteaduse osakonnas. Lõpuks tunneb ta veel ääretud huvi *contra libertatem patriae*, teenides kaitseliidus reamehena.

JÜRI. See õilis Don Quijote nii vaimult kui kehalt on populaarne abiturient Jüri Kudripski. Iseteadvalt mõõdab ta vahetundidel Trefoonia koridore, rinnas Õpilaskonna korrapidaja märk,

ja arvustava ilmega kuulab tundides pedagooge. Uurib vanu keeli ja ajab verivärskesse Klassikaringi kassaasju. Kui aega üle jääb, joonistab pingile kärssninalisi. Aegade jooksul on kogunenud pingile korralik sigala. Muu kõrval on Jüri ka tulihingeline kaitseliitlane. Harrastab ka viulimängu, lõigates koosviibimistel looreid oma stradivaariusega.

ERNI. Erni esivanemad on rootslased, noormees ise on aga elujõuline hiidlane tolele rahvatõule omase huumorimeelega. Klassivanema abi, Õpilaskonna abijuhataja, H T G parimaid laskureid ja seltsimehelikumaid seltsimehi — seda on Erni. Teotseb intensiivselt ka Õppurmalevkonnas, olles H T G kompaniis rühmaülemaks.

ROBI. Tüsedavõitu pikakasvuline noorur, kannab luuraamidega prille. Kuigi evib head südant ja palju sõbralikku meelt, siiski võivad ta kõrval vahel kaljukindlalt lukustuda palvete ees, et Robi teeks mõne vajaliku kirjandi. Aga kirjanikuverd peitub Robis küllaldaselt, isegi trükimusta alla on jõudnud mõningad ta vaimusünnitistest. Klassis on vaikne, armastab enesele teha head äraolemist, samuti ka kodus. Silma paistab Robi vaid selle poolest, et tema on ka üks vähestest klassikaharu abiturientidest Eestis.

VIKU. Pisim, ent kõige tublim abiturient. Üks neistsinatseist Tallinna-sõitjaist ja seejuures ainukese tartlasena auhinna tooja. Ei jää õppimises oma pinginaabrist Diitrist karvaväärtki maha, olles samuti kindel cum laude kandidaat. Harrastades klaverit on ta Jüri saatjaks selle viuliettekandeil. Palju taha ei jää Viku Diitrist ka maletamises.

HEINO. Mida öelda Heinost? Vahest seda, et teda klassis peaaegu ei kuulda ega nähta. Tuleb hommikul tähelepandamatult kooli. Teeb 6 tundi igapäevast tööd ja kaob siis jälle. Vahel, kui tunneb, et teda kõrgemalt poolt „nöögitakse“, teeb sutikese „mäsu“, aga sedagi väga tagasihoidlikult. Kõrgemalt poolt hinnatakse teda kui korralikku õppurit, alamalt poolt kui tublit töömeest ja sõbralikku seltsilist.

HUGO. Elukutseline „peokala“ koos Unoga, kavalier ja sportlane. Eriti lootustäratav jooksurajal. Töötab saada kadunud Fatali mantli pärijaks ja põrmustada kõik Eesti rekordid distant-sil 800—1500 m. Mõne arusaamatu pedagoogi komplimente uskudes on Hugo aga täielik „pudrupea“.

ARVED. See vanapoolne noorhärri või noorepoolne vanahärri tuletab väliselt veidi meelde öökulli tänavusel abituuriumi-

märgil. Kuid ega see pole paha: öökull lõpumärgil peab ju sümboliseerima tarkust. Sellepärast Paul ongi vist nii andekas, et „rihib“ cum laudet. Eriala — inglise keel. Vanima abituriendina annab nooremaile sageli isalikku nõu ja manitseb neid liigse ülemeelikuse puhul korrale. Valmistab end seega vist ette hingedekarjase elukutsele, milleks ka kavatses „studeerida“.

HELDUR. Erni pinginaaber ja klassi tähtsam tegelinski. Elegantne härra, tüse hingelt ja kehalt. Tema kujus otsekui väljenduks V-b klassi üldilme — tõsine ellusuhtumine, tagasihoidlik huumorimeel ja veendunud rahvuslik meelsus. Tänu oma sobivale kujule on Heldur püsinud juba rida aastaid klassivanema auväärsele kohale. Agar on ta organiseerima ka igasuguseid ühiseid üritusi. Usulis-eetilise Ringi ex-juhataja.

OLU. „Flegmaatik“ Eeri kõrval järgmine mees, kellel, nagu öeldakse, on suu parajal paigal. Olu iseloomulikumaks küljeks on humoristlik maailmavaade ja ellusuhtumus. Raskemaidki olukordi aitab lahendada ja kergendada ta kõikevabastav huumor. Rühhib kõvasti tööd teha ja abistab seejuures lahkelt ka logardimaid. Eriharrastus — klassile raamatukogust kirjandusloolektüüri hankimine. Tulevikukavatsusist palju ei räägi.

HALJALD. Noormees Petseri poolt kandist. Koduvallas tähtis seltsitegelane. Huvitub poliitikast ja pallimängust. Seda luksust, et sõidab hommikuti rongiga Tartu kooli, kasustab ära järjekindlateks hilistumisteks. Haljaldis on veidi seda vana Mikumärdi verd, mis ei lase näha, kui teisel hästi läheb. Kuid jonn on ju eestlasele omane ja sugugi mitte negatiivne nähtus. Muidu on aga Haljald energiline ja edasipüüdlik noormees ja kuulub paremate õpilaste hulka.

EERI II. Eeri nr. 2 on vastand Eeri nr. 1.-le. Too teine Eeri on graatsiline nooruk, kes end tantsupõrandal rohkem kodus tunneb kui klassipingis. Kooliski hõljub ta nõtke keha tango taktis. Möödunud aastal pandi aga Eeri tantsuharrastusele veto peale, et, nagu pedagoogid arvasid, päästa ölekõrre abil uppuvat õppimist. Nüüd Eeril ei jäänud muud üle, kui hakata õppima. Kuid õppiminegi läheb aina $\frac{3}{4}$ taktis. Pääle muude vigurite uurib veel kreeka keelt, jookseb võimlemise tundides valges kostüümis ringi ning räägib kodanikuõpetuse tundides „raffahäätusest“.

HÄÄRBÄRT. Tuli paari aasta eest Rakverest, kuid pole tänase päevani suutnud kohaneda Tartu eluga. Innustunud kolka-patrioot — kiidab igaühele Rakvere elu taevani. Tartus elab vaik-selt omaette ja mängib elumeest „oma käe pääl“. Ei salli, et tema

nime kirjutatakse ühe k-ga ja hääldatakse siis soome keele hääldamisreeglite kohaselt.

SPRINKS. Noormees tugeva matemaatilise närvigä. Omab otse haruldasi andeid kõigis eksaktteaduses, kuid tegev teadusejānu ja hoolsus kihutab teda silmapaistvaille saavutisile ka kõigis teistes õppeaineis. Tugeva matemaatikuna on leidnud enesele Õpilaskonna tegevuses ka vastava ala. — Revisjonikomisjoni esimehena on ta ringide kassurite hirm. Muidugi on ta ka elupõline klassi kassur. Avitab ka hädasolevaid seltsimehi, kuid veksilil peab olema vähemalt 3 žiranti-kinnisvaraomanikku.

AADI. Ehtne eestlaslik tüüp — blondpeane, tugev ja kindla iseloomuga. Alati heatujuline, teiste muredele kaasatundev ja lahkesti abistav. Seejuures iseteadev ja sirge vaimse selgrooga. Ei küüruta kellegi ees ega lase endale ka varvastele astuda: kes seda julgeb, saab kohe tunda maamehe rusikat. Omades teravat silma, on ta klassi parimaid laskureid. Lõõb kaasa ka Kaitseliidus jaopäälükuna.

JUSS. Selle pseudonüümi taga peitub sõbralik, blond noormees, kes omab tugevaid andeid ajakirjanduse alal. Klassi ajakirja kauaaegne toimetaja, talitaja, laduja ning lõpuks ka trükikija. Huvitunud kõigist teadusist ja vabakunstest. Hoolas õppija ja seltsimehelik natuur. V-b kl. kindlamaid *cum laude* kandidaate. Ajaviiteks kirjutab konspekte ja tarvitab oma nime koos tiitliga „härä“, sest tal olevat uus nimi.

RABA. Paari aasta eest maandus Trefoonia III-b klassi pingile arglik linnuke kuskilt Alutaguselt. Oli siis viisakas ja viks, kuulekas ja pai poisu. Aegamööda õppis tundma klassi kombeid ja vaimu ning temassegi nakatus „bacillus mässucus“. Paulusest sai Saulus ja arglikust tibukesest julge rabakikas. Selle metamorfoosi sümbolina ilutseb ta abituuriumimärgilgi nimi „Rabakana“. Raba on võrdlemisi hoolas õpilane ja huvitunud vanust keelist, milliseid klassikuna agaralt uurib. Oponendina on ta refereerijate hirm: ta oponeeringud ei kesta kunagi alla tunni.

EVALD. Üks „vanast kaardiväest“. Kroonus käinud ja palju näinud mees. Kiidab „side“ elu taevani ja soovitab teistelgi sinna siirduda. Vanasti oli tubli sportlane, hea suusataja ja tuntud pikamaajuja. Praegu pühendunud kogu jõuga õpinguile, et võimalikult pea pääseda kooliseinte vahelt ja täieõiguselise „viro-nusena“ kaasa teha üliõpilasromantikat.

P. Martinsen.

Idamaisi motive.

Hugo Treffneri Gümnaasiumi Õpilaskonna isetegevusest.

Õpilaskond on aastate jooksul seadnud tähiseid suurele teele, mida mööda kindlalt sammuvad õppivad noored. See iseisvalt loodud tee on laienenud ning suurenenud ja üha enam noori, luues uusi tähiseid, käivad sama rada, mida on sõtkunud tuhanded eelkäijad heade juhtide eestvõttel.

Õpilaskonna isetegevusest möödus tänavu 11 aastat, mis päev-päevalt täis tööd ja usinust, kuid trefoonlased on harjunud seadma ideaaliks raskusi ja ületama neid.

Praktika on näidanud, et suurema võimu koondamine Õpilaskonna juhatuse ja kitsama ringkonna kätte on tunduvalt kasulikum töö ühtluse ning intensiivsuse seisukohalt. See õhutas Õpilaskonna juhte reformide teele, mis teostusidki. Uuest

põhiseadusest on ülevaade antud kroonika all.

Õpilaskonna juurde kuuluvad allorganid on töötanud hoogsalt ja innukalt. Anname allpool ülevaate tänavusest tööaastast.

Kooperatiiv on puhtmajanduslik ettevõtte ja leiab õpilaste seas rohkem poolehoidu. Kooperatiiv alustas oma tegevust 3. sept. 1935. a. Läbikäik 3. sept.—21. det. 1935. a. oli 200,43 kr. (eelmisel aastal 165,94 kr.).

Käesoleval õppeaastal alustas uuesti tegevust Laenu-Hoiu Fond. Vahepeal oli see Õpilaskonna allorgan suikunud, kuid käesoleval õppeaastal valitud toimikond hakkas agaralt tööle ja võitis peagi õpilaste poolehoidu. Eriti huvi tunnevad Laenu-Hoiu Fondi vastu nooremad õpilased, kuna

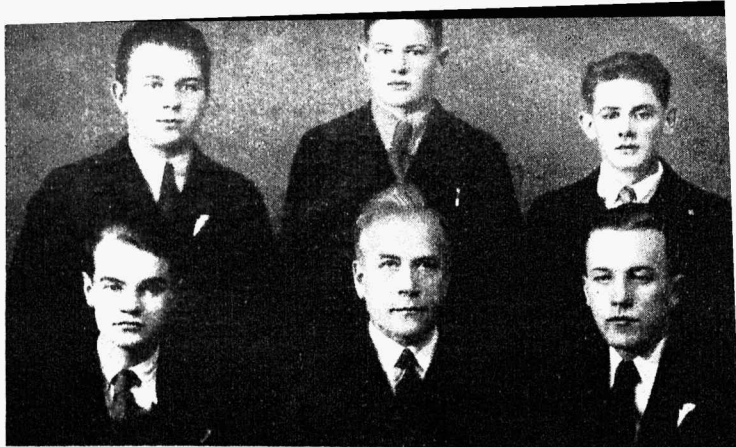
Õpilaskonna juhatuse ja tegevorga- nite juhid.

Istuvad vasakult paremale: K. Põderon (kassur), E. Kvarnström (juh. abi), H. Kerson (juh.), A. Järs (kirjat.), V. Lang (arhivar). Seisavad: J. Klein, J. Kivilaan, E. Limion, S. Madisson, E. Kruus, D. Adarnson, S. Säga ja A. Savisaar.

Muusikaringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale:
H. Wattman (juhataja), A. Wirk-
haus (hooldaja õpet.), S. Säga
(abijuhataja). Seisavad: P.
Klein, A. Sepp (kassur), U.
Kook (kirjatoimetaja).

Dramaatilise Ringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale:
E. Abel (kassur), Ed. Ahas
(hooldaja õpet.), S. Säga (ju-
hataja). Seisavad: V. Laurson
(kirjatoimetaja), T. Sisask (abi-
juhataja).

Füüsika-Matemaatika-Loodus- teaduse Ringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale:
S. Madisson (juhataja), A. Mitt
(hooldaja õpet.), K. Lõmmikson
(kassur). Seisavad: H. Sarv,
T. Sisask (kirjatoimetaja) ja
G. Iltaal (abijuhataja).

vanemad õpilased kas ei taha raha koguda või kulutavad seda muul viisil. Laenu-Hoiu Fondi juhatuse moodustavad: A. Nuut, A. Springfeldt ja O. Tauts.

Õpilaskonna liikmete erihuvide rahuldamiseks töötab senini 8 ringi, kuid tänavu loodi Õpilaskonna juurde veel Klassikaring õpilase V. Laurson'i juhtimisel, kuhu koonduvad klassika haru õpilased ja muud asjahuvilised. Koostati põhikiri, tegevuskava ja eelarve, mis kinnitati esimesel üldkoosolekul 13. veebruaril s. a. Ring on praegu täieõiguseline teiste ringide peres. Klassikaringi eesmärgiks on süvenemine antiikaja, s. o. kreeka-rooma kultuuri, et ammutada täiendavaid teadmisi klassilisest filosoofiast, kirjandusest, skulptuurist jne., ühtlasi tutvuneda autoritega, kes on pannud aluse praegusele kultuuri õitsengule. Klassikaringi juhatuse moodustavad: V. Laurson (juhataja), H. Huik (abijuhataja), G. Kudrätsev (kassur), P. Bogovski (kirjatoimetaja) ja F. Pokk. Ringi hooldajaiks on õpetajad hr. V. Freymann ja Joh. Tiedemann.

Lisaks Klassikaringile on tekkimas veel üks uus Õpilaskonna allorgan — Laskuring. Arvestades seniseid eeltöid võib loota, et seegi ring peagi oma organiseerimisega lõpule jõuab ja intensiivsele tegevusele asub.

Muusikaringi tegevus piirdub peamiselt sümfonia ja puhkpillide orkestri ettekannetega. Ringi orkester on sageli tegev nii Õpilaskonna kui ka kaasringide poolt ettevõetud piduõhtuil. Puhkpillide orkester esines kooli aastapäeva ja TTG aastapäeva aktusel, hr. praost Rutopõllu matusel, Tartu vabastamispäeva aktusel ja E. V. aastapäeva aktusel 22. ja 24. veebruaril. Sümfonia orkester esines 8-ringi

Humanitaaringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale: O. Luts (juhataja), J. Silvet (hooldaja õpet.). Seisavad: H. Wattman (abijuhat.), H. Kink (kirjatoimetaja), A. Nõmm (kassur).

peol, jõuluõhtul, kooli aastapäeval ühes kooriga „Vanemuises“, Spordiringi, Vilistlaskogu ja Vanemate Komitee peol ja hr. Fr. Tuglas'e austamisõhtul ühes kooriga. Ringi eraettevõttena taheti korraldada I semestril traditsioonilist kontsertballi, mis aga ringist mitteolenevail põhjusil edasi lükati. Orkestri vanemaks on õpil. K. Liblik.

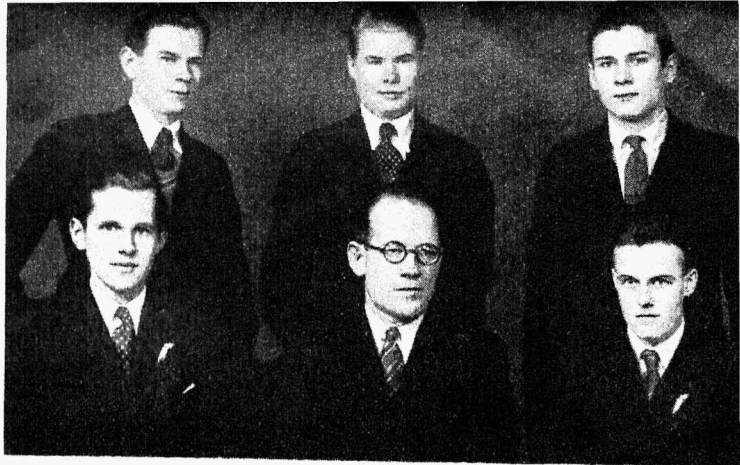

Usulis-eetilise Ringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale: A. Paul (abijuhataja), E. Teppan (hooldaja õpet.), R. Kama (juhataja), E. Liblik (kirjatoimetaja). Seisavad: R. Tootson, E. Võõbus, A. Eisenschmidt, T. Pöld, K. Villak (kassur).

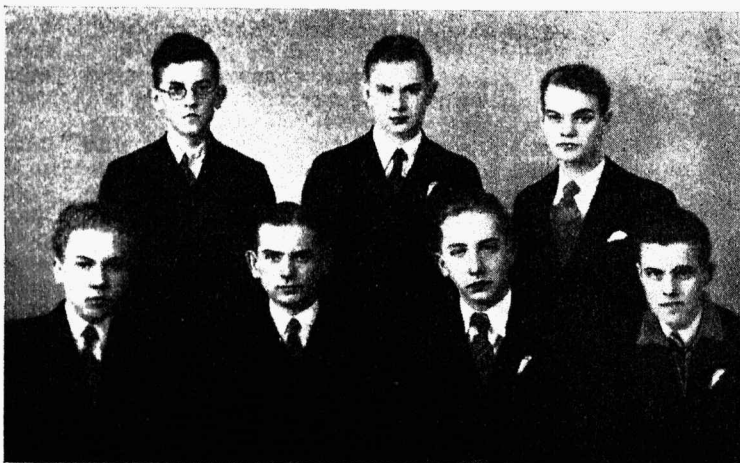
Spordiringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale:
E. Limion (juhataja), E. Arand
(hooldaja õpetaja), H. Nõmm
(abijuhataja). Seisavad: J. Buš-
berg (kirjatoimetaja), U. Jür-
man (kassur), E. Hindrikson.

Karskusringi juhatus.

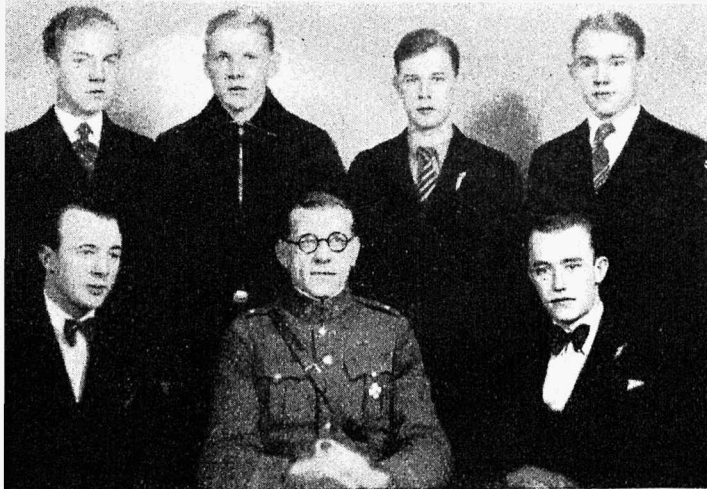
Istuvad vasakult paremale:
K. Lõmmikson (kassur), A.
Kask (hooldaja õpet.), E. Kruus
(juhataja), H. Nõmm (abijuha-
taja). Seisavad: T. Pöld (kirja-
toimetaja), A. Ostrat, H. Watt-
man.

Maleringi juhatus.

Istuvad vasakult paremale:
D. Adamson (juhataja), F. Kib-
bermann (hooldaja õpet.), A.
Springfeldt (kassur). Seisavad:
V. Laurson, A. Järs (kirjatoi-
metaja), J. Kivilaan ja V. Le-
pik (abijuhataja).

I kompanii juhtkond.

Istuvad vasakult paremale: P. Samoilov (komp. plk. abi), n.ltn. A. Martensi (komp. plk.), E. Kvarnström (II rühma plk.). Seisavad: K. Lõmmikson (I rühma plk. abi), B. Stolzen (III rühma plk.), Ü. Reial (laskejuhataja), K. Savi (I rühma plk.).

Näitekunstist huvitatuid on oma ümber koondanud Dramaatiline Ring, mis hoolitseb oma võimete kohaselt kõigi koolis korraldatud aktuste, pidude jne. hea kordamineku eest. Eelmisel semestril peetud 8-ringi pidu toetas Dramaatiline Ring nii rahaliselt kui ka ettekannetega. Suuremaks ettevõtteks oli ringil aga esinemine kooli aastapäeval „Vanemuises“ massmänguga „Otepää all“. Vanemate Komitee poolt korraldatud peol esineti O. Lutsu näidendiga „Paunvere“. Sama näidendit

mängiti varemalt ka TTG-s koos sama kooli õpilastega. Dramaatilise Ringi eelarve on suurim — 200 kr. Eelmisel semestril oli kuludid 17 kr. 19 senti. Ringile telliti ajakiri „Teater“ ja täiendati raamatukogu.

Erandina teiste ringide hulgas teetseb Füüsika-Matemaatika-Loodusteaduse Ring puht-erialisel tööpõllul. Kõik ringi ettevõtted kannavad puht-teaduslikku ilmet ilma seltskondliku osa ja tantsuta. Peale arvukate koosolekute on korraldatud 3 referaatõhtut, suvetööde näitus, 3 ekskursiooni ja putukate määramisõhtu. Ring on oma tööga kaasa tõmmanud hulga õpilasi. Nii on ringi huviõhtutel esinenud 5 referenti, nendest väljastpoolt kooli 2, kusjuures kuulajaid oli 115. Korraldati ekskursioon pärmivabrikusse, ülikooli füüsika-kabinetti ja Riigi Ringhäälingu Tartu abisaatejaama, kusjuures osavõtjaid neist üritusist oli umbes 60. Kavatsusel on ringil välja anda ajakirja, korraldada kaks kursust ja suuremat ekskursiooni Ulila jõujaama.

Üks väkeringidest — Humanitaarring — on teotsenud oma eriala piirides. Mõõdunud aastal oli ringil 8(!) liiget, tänavu aga 35. Ring võttis osa 8-ringi peost ja korraldas kõnekoosoleku, kus kunstnik hr. Ed. Ole kõneles teemal: „Mõnda J. Koort'i ja Kr. Raua elust ning loomingust“. 1. veebruaril s. a. korraldas ring liikmete vahelise teeõhtu, kus kõneles prl. L. Tohver teemal: „Eesti uuema aja kirjandusest.“ Õhtu kujunes kõigiti mugavaks.

Karskusringi liikmete arv on tõusnud 103-le. Karskusring on seega suuremaid ringe kogu Õpilaskonnas. Ka oma tegevuses käesoleval õppeaastal on Karskus-

Suurim valik

fotoaparaate (kr. 3.50 alates),
plaate, filme, pabereid, tarbeid.
Moodne laborat. amatööridele,
 kus tehakse igasuguseid fototöid.
 Soodsad maksutingimused.

FOTO ERIÄRI
W. ŠURAS
 Tartus, Riia t. 27. Tel 15-35.

VÖIMLEMIS- JA SPORDITARBEID
SOOVITAB SOODSATE HINDADEGA

J. KIVASTIK

TARTUS, RÜÜTLI 8. TEL. 6-02

ring sammuud üldiselt juba aastate jook-
sul väljakujunenud radu, tehes kõik, et
tuua õpilastele karskumõtet lähemale.
Karskusringi tegevust elustavad alatoim-
konnad, millistest eksisteerivad hõimu-,
muusika-, spordi-, peo- ja statistika-toim-
konnad. Nimetamisväärased ettevõtted
ringi tegevuses käesoleval õppeaastal
oleksid ringi 14. aastapäeva pühitsemine
ja liikmeteõhtu koos TTG Enesekasvatus-
ringiga. Liikmeteõhtul kõneles vil. hr.
Laja teemal: „Karskusnõue praktilise in-
mese maailmavaatena.“ Ringi esindajad
on osa võtnud sügisestel puhkepäevadel
Tartus korraldatud noorsoo-tegelaste kur-
susest. Ringi arvukakõiteline raamatukogu
vastavasisulisel kirjandusega ja spordi-
toimkonna poolt korraldatud pallimängu-
tunnid on leidnud elavat kasutamist.

Maleringi tegevus algas peakoosole-
kuga, millisel valiti ringi juhatus ja mää-
rati kindlaks liikmemaks. Poolaasta jook-
sul korraldati 11 mänguõhtut, millest kesk-
mine osavõtjate arv 25. Praegu korralda-
takse mänguõhtuid igal nädalal. 6. nov.
1935. a. andis hr. F. Kibbermann simul-
taani resultaadiga + 21, — 3, = 0. Korral-
dati turniir kahes grupis kooli meistri
nimele 15 osavõtjaga ja noorte turniir
3 grupis 28 osavõtjaga. Ring on kaasa
aidanud Tapal korraldatud üleriigilise
koolinoorsoo turniiri edukaks läbiviimi-
seks. Inventari täiendati, muretsedes male-
kelli ja raamatuid („Lehrbuch des Schach-
spieles“ jne.). Peale selle osteti juurde üks
partii. Teise poolaasta alul andis hr. Kib-
bermann simultaani tagajärjega +11,

HTG noorkotkad matkal.

HTG noorkotkad Soomes ostetud
põdrasarvedega.

HTG noorkotkaste juht hr. Hintzer oma matkal Riias.

— 1, = 1 ja korraldati välkturniir kooli meistri nimele. Peeti kahevooruline turniir Kommertsgümnaasiumiga lõpptulemusega $16\frac{1}{2} : 3\frac{1}{2}$ ja Poeglaste Gümnaasiumiga lõpptulemusega $13\frac{1}{2} : 6\frac{1}{2}$ Trefoonia kasuks. See näitab, et Malering on omal alal tugevamaid Tartu gümnaasiumide peres. Ka näitab Maleringi liikmete arv pidevat tõusu 1933/34 — 24, 1934/35 — 43, 1935/36 — 63.

Suurima liikmete arvuga allorgan Õpilaskonnas on Spordiring. Ringi liikmete arv ulatub üle 125. Spordiring püüab hoolitseda õpilaste kehalise arenemise ja sportlike huvide küllaldase rahuldamise eest. Möödunud poolaastal korraldati klassidevahelisi korv- ja käsipallivõistlusi ja võeti osa TKSE poolt korraldatavaist üritusist. Pearaskus langes käesolevale poolaastale. Peeti ball, mis õnnestus igakülgsest. Spordiring teostas aastaid päevakorral olnud mõtte, muretsedes 16 paari suuski, mis antakse tarvitada ringi liikmetele. Kevadel kavatakse ring osa võtta esindusmeeskondadega üleriigilisest koolinoorsoo võrkpalli ja kergejõustiku võistlusest Tallinnas.

Usulis-eetiline Ring võis käesoleval õppeaastal 8. dets. vaadata tagasi oma 10-aastasele tegevusele. Selle aja jooksul on ring muretsenud enesele arvuka raamatukogu, mis ringi liikmete hulgas leiab küllaldast kasutamist. 16. okt. 1935. a. oli kooli ruumes koosolek hr. K. Tiedt'i kõnega teemal: „Reisimuljeid Soome matkalt“. Ühiste ettevõtete läbiviimiseks loodi sidemeid teiste koolide vastavate ringide juhatustega ja tehti ettevalmistusi koolidevahelisele suuremale referaatkoosolekule.

Õpilaskonna juurde kuulub otseselt Tartu Maleva Õppurmalevkonna I kompanii — 130 malevlast — seega suurim kompanii Tartu Õppurmalevkonnas. Möödunud poolaastal korraldati õppusi nao. J. Käis'i ja nao. P. Samoilov'i juhatusel, võeti osa Õppurmalevkonna aastapäevast, Õppurmalevkonna peost ja aidati kaasa seltskondlikele ettevõtetele.

Õpilaskonna hulka kuulub veel noorkotkaste Treffner'i Malevkond ltn. O. Mõttus'e juhatusel. Malevkonna tähtsama ettevõtte peab nimetama iseseisva laagri korraldamist Rannapungerjal, mis õnnestus ülihästi. Suvel võeti osa N. K. suurlaagrist Pirital ja Võidupühal mängiti kaasa Tallinnas ja hiljem ka Tartus S. Pruuden'i ja A. Wirkhaus'i helinäidendis „Isamaa auks“. Malevkond koosneb kahest elujõulisest rühmast ja kolmest haukaperest. Vanematest poistest on moodustatud ratsarühm, mille vanakotkaks on ltn. H. Taar. Liikmeid on malevkonnas ligi 200.

**HTG
KOOPERATIIV**

**ON SOODSAIM
OSTUKOHT**

Foto
A. Ostrat.

Pilte koolielust. 1. Riigikaitseliste õppustel. 2. „Müüangu“ toimetajad: J. Pill, V. Lang ja H. Kerson. 3. Meie kool. 4. Viimane viimistlus tehtud töö toimub vahetunnis. 5. V-a tunnis. 6. Ekskursioonil. 7. Elva kelgumäel. 8. Hurraa! Töö on läbi!

V B O O R I V A K R O O N I K H.

Raamatu-aasta aktus.

Teatavasti möödus a. 1935 raamatu-aasta tähe all. Ka meie akadeemias korraldati sel puhul 29. sept. l. a. aktus. Aktus algas marsiga kooli orkestrilt. Avasõna ütles hr. A. Kask. Peale õpil. V. Laurson'i deklamatsiooni kõneles kirjanik Fr. Tuglas teemal: „Eesti raamatu arengust“. Ta rõhutas raamatu tähtsust ja ütles muuseas: „Nagu iga muu kultuurinähtuse, nii võib ka raamatu arengu põhjal jälgida ühe rahva üldist arengulugu. Raamat võib olla mõõdupuuk ja kriteeriumiks, mille toel võime luua käsituse rahva hariduslikust ja majanduslikust elust. Ja nii peegeldub ka eesti raamatu saatuses kogu eesti rahva ajalugu viimase nelja sajandi jooksul.“ Kõne võeti õpilaste poolt suure huviga vastu ja armastatud kirjanik sai tugeva aplausi osaliseks. Peale ettekandeid ütles lõppsõna õpil. V. Lang. Aktus lõppes vägeva marsiga kooli orkestrilt.

Kaheksa ringi pidu.

HTG ruumes korraldati 9. nov. l. a. rannakaitse sihtkapitali heaks piduõhtu, millest leidis palju osavõtjaid. Pääsmeid müüdi kogusummas 260 ja puhastulu ulatus üle 90 kr. Pikale ja sisukale kavale järgnes tants. Korraldajad saavutasid rahulduse, sest Trefoonia ruumid olid täidetud rõõmsa, koduse tundega.

H. Treffneri Gümnaasiumi aastapäeva piduõhtu ja aktus.

6. dets. 1935. a. pühitses HTG oma 52. aastapäeva traditsioonilise piduõhtuga „Vanemuises“. Kavas olid kooli õpilaskoori poolt

esitatud J. Haydn'i kantaat koorile ja orkestrile, mida juhatas hr. A. Wirkhaus, ja H. Visnapuu massimäng „Otepää all“ HTG ja TTG dramaatilistesse ringidesse kuuluvate õpilaste osavõtul. Tegelasi oli arvult 70. Näidend oli omapärane ja köitis pealtvaatajaid. Meeldejäävateks kujudeks olid: Lembit — õpil. Säga; Ülerm — T. Sisask; Vladimir — A. Kurvits ja Kirill — P. Bogovski. Nende mäng oli loomutruu ja kaasakiskuiv. Massistseenid ja kõnekoor olid hoolega ette valmistatud, kuid mitte eriti loomulikud. Erilist kiitust teenisid tantsijatarid TTG õpilased, kellede rahvants oli hästi viimistletud ja meeldiv.

Järgmisel päeval oli kooli ruumes aastapäeva-aktus. Kavas olid: vaimulik osa, kõne õpet. E. Blumenfeldt'ilt (teemal: „Isiku tähtsusest ajaloo protsessis“), ülevaade kooli tegevusest möödunud aastal, muusikalisi ettekandeid, tervitusi jm.

Talispordipäev.

H. Treffneri Gümna. korraldas 28. veebr. s. a. traditsiooniliseks kujunenud talispordipäeva Elvas. Kella üheksaks koguneti reede hommikul kooli, kust ühises rongkäigus liiguti jaama. Osavõtjaid talispordipäevast oli rohkesti, üksi suusatajaid oli paarsada. Pikk suusatajate, kelgutajate ja „suvitajate“ (kes olid ilma kelguta või suuskadeta) rivi äratas linnas laialdast tähelepanu. Lauluga ning lõbusas meeleolus möödus sinnaõit. Elva jaamast mindi rivikorras algkooli, kuhu sai rõivaid ning pakke panna, ja siis oli igal vaba voli. Suusatajad suundusid Vapramäele. Ilus oli sõita paksult lumega kaetud puude all ning mõnus mägedelt liuelda. Peale lõunat läks ilm sulale, kuid see ei takistanud suusatajaid.

Grupp osavõtjaid talispordipäevast.

Kelgumeestel oli hea võimalus sõitmiseks Elva kelgumäelt järvele. Kelgumägi on järsk ja suure hooga tulev kelk lendab hüpeldes jäist rada pidi järvele; kui kelgul puudus hea juht, oli kukkumine paratamatu. Seepärast esines sageli „katastroofe“; kaks kelku sõideti isegi puruks.

Kuigi murti mõned suusad ja lõhuti kelke, oli kõigil hea tuju ja kahju oli lahkuda armsaksaanud mägedelt.

Õpilaskonna aastapäeva aktus ja ball.

Õpilaskonna 11. aastapäeva puhul korraldati teisipäeval, 3. märtsil s. a. viimase tunni ajal aktus, millest õpilaskond terves koosseisus osa võttis. Aktuse avasõna ja kõne pidas õpilasvanem H. Kerson. Peale deklamatsiooni esitas juhatus liige Kvarnström aruande Õpilaskonna ja tema allorganite tegevusest. Tervitusi tõi isiklikult TTG õpilaspere vanem K. Tammemägi, teised koolid olid saatnud õnnitlusi kirjatel.

Õhtul oli kooli ruumes traditsiooniline Õpilaskonna aastapäeva-ball. Maitsekalt, idamaiselt dekoreeritud saalis suure tantsuorkestri saatel ühes-vahelduvate ettekannetega mõõdu mugav õhtu lõbusalt.

Õpilaskonna uus põhikirj.

Õpilaskonna arenedes on tulnud korduvalt muuta ta põhikirja. Peale selle, kui suuremad muudatused teostusid 1927. a., selgus ikka enam, et üldkoosolek on liiga suur ning kohmakas organ selleks, et omada õpilaskonnas kõrgeimat võimu ja edukalt juhtida tema tegevust. Pooldati nimelt selle võimu andmist kitsama ringkonna kätte, mis oma tegevuses oleks elastsem.

1933./34. õppeaastal tehtigi katset põhikirja muutmiseks mainitud põhimõtteil. Katse aga ebaõnnestus üldkoosoleku vastuseismise tõttu.

1935. a. sügisel võttis Õpilaskonna juhatus muutmise küsimuse uuesti päevakorda. Moodustati kolmeliikmeline komisjon (H. Kerson, E. Kvarnström, V. Lang), kes põhikirja muutmise projekti koostas. Peale selle kui

juhatus oli temas teinud mõningad muudatused, kinnitati projekt Õpetajate Nõukogu poolt ja võeti Asemikkudekogu koosoleku päevakorda.

Tormisel koosolekul 20. II 1936. peale üksikute täienduste läbiviimist võttiski Asemikkudekogu projekti ühel häälel vastu.

Uue põhikirja järgi on senise üldkoosoleku asemel Õpilaskonna kõrgeimaks võimaks Asemikkudekogu, mis koosneb klasside esindajaist. Täidesaatvat võimu teostab seitsmeliikmeline juhatus. Üldiselt on teised tegevusorganid jäänud samadele alustele, kui vanaski põhikirjas.

Uus põhikirj on ka kohandatud teostuvale koolireformile. Õpilaskonna moodustavad nüüd kõik H. Treffneri Gümnaasiumi ja Keskkooli õpilased. Seega on õpilaskond suurenenud kolme klassikomplekti võrra.

Kehtima hakkab uus põhikirj 1936./37. õppeaasta esimesest päevast.

Elva kelgumägi.

Horatius'e mälestuseks.

Hugo Treffner'i Gümnaasiumi Klassikaring korraldas 24. märtsil s. a. aktuse maailmakuulsa rooma luuletaja Quintus Horatius Flaccus'e 2000-aasta sünnipäeva puhul, mis elavat osavõttu leidis. Horatius, kõikide aegade suurimaid poeete ning satiirikuid, on sündinud 8. detsembril 65. a. e. Kr., surnud 8. aastal e. Kr. Tema teostest oleksid mainitavamad „Episoodid“, jambides kirjutatud pilke- ja muud lühemad luuletised, „Satiirid“, heksameetris kirjutatud vestekogu, ja „Oodid“. Allpool toome näite Horatius'e luuleloomingust V. Laurson'i tõlkes.

Integer vitae . . .

Kes küll rändab süütuses, patust puhas,
see ei vaja mauride piike, ambu
ega nooletuppe, kus mürgistatud
nooled, o Fuscus.

Piki kuumi Sürtisid siis sa rända,
eksi tühja Kaukasust mööda üksi,
tõtta maale, milliseid muinasjõgi
uhab Hydaspes.

Kui Sabiini metsas ma äsja kõnd'sin,
eksind teedelt, Lalagest laulsin õnnes,
huntki siis mu relvitu teedel kokkus,
põgenes hirmust.

Sellist kiskjat Daunia laialdased
iaal küll ei tammikud toida; tõesti
sünnitand ka neid pole Juba maa, kuiv
lõvide kodu.

Maale vii, mis kõlbmatu, iga puu kus
suisest tuulest värskendamatu, millist
maad vaid rõhub udu ja hõljub taevas
pilvine kõikjal.

Vii mind õige läheda päik'se vankri
alla; vii mind maale, kus õudne tühjus —
sealgi ainult armastan õrnalt naervat
Lalaget ikka.

ÕPILASEID!

KEVADHOOAJAKS SOOVITAN SUURIMAS VALIKUS
ÜLIKONNA-, PALITU-, PÜKSI- JNE. RIIDEID.
TÄIELIKUM VALMISRIIETE LADU.
TELLIMISED TÄIDETAKSE IGA SOOVITUD MOE
JÄRGI I JÄRGU JUURDELÕIKAJATE JUHATUSEL
ÄRI TÄIELIKUL VASTUTUSEL.
VÕISTLEMATA ODAVAD HINNAD.

KARLABEL'i

RIIDE JA VALMISRIIETE SUURÄRI
TARTUS, KAUBAHOOV NR. 34-35, TELEFON 8-19.

KODUMAJANDUSE JA KODUKULTUURI AJAKIRI

»TALUPIERIENAINIE«

ON IGA NAISE LAUA UHKUS JA EHE.

KAASAS LÕIKE- JA MUSTRILEHT NING
„LASTE MAAILM“.

TELLIMISI VÕTAVAD VASTU KÕIK POSTIASU-
TISED HINNAGA KR. 3.60 AASTAS.

TOIMETUS JA TALITUS

TARTUS, PEETER PÖLLU 5. TEL. 9-37.

FOTO-ATELJEE
LUI KRIISA

TÄHE 42—3
TELEFON 9-30.

P. PRANTS'I

RAAMATUKAUPLUS

RAEKOJA 4,

S O O V I T A B

nii uusi kui ka
pruugitud raama-
tuid,

O S T A B

pruugitud raama-
tuid kõrgeima
päevahinnaga.

METALLITÖÖSTUS

K. RAACK

TARTU, RIIA 41, TEL. 12-32.

*

VESIVARUSTUSE, KANALI-
SATSIOONI, KESKKÜTTE
JA VENTILATSIOONI SISSE-
SEADED // AUTOGEENILI-
NE ELEKTRIKEEVITAMINE.

KÕIGE TÄIELIKUM
KOMPVEKILADU

S. LEPASSON

TARTUS, SÖÖGITURG 5,
T E L E F O N 4-98.

TARTU SUURIM
JA MOODSAIM

FOTOATELJEE

H. Riedel & H. Eggert

Ülikooli tänav 36

FIRMA ASUT. 1893. A.
KARL UNGER

Tartu, Ülikooli 26, tel. 5-57

Soovitab

omast laost igasuguseid
kooli- ja joonistamistarbeid

Pagari- ja kondiitriäri

ANTSOV

Tartu, Riietli t. 12,

Tel. 10-48

L. Tulfi raamatu- ja kirjutus-
tarvete-äri

Tartu, Vene t. 2, Vabadussilla juures
end. J. Matto

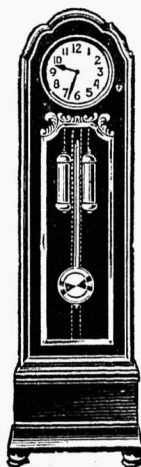
Soodsaim ostukoht õpilastele.

*Palun veenduge selles külas-
tades meie äri.*

Karusnaha- ja mütsitööstus

G. Kangro

Tartu, Aleksandri 15

Kõige soodsamalt
ostate igasuguseid

kuld-, hõbe- ja
kristallasju ja kelli

Ferd. Lepiku

kella- ja kullasepa ärist

Tartu, Promenadi tänn. 3,
telefon 31.

Tellimised ja parandustööd täidetakse
asjatundlikult omas töökojas.

Kooliõpilastele hinnaalandus.

Kõige odavam ostukoht on

KONST. JAIK'I

Kirjutusmaterjali-, paberi-, papi-,
tapeti- ja raamatukauplus

TARTU, SÖÖGITURG 11.

Müük suurel ja väikesel arvul

Pudu-, moe- ja pesuäri

D. Siilbaum

Tartus, Suurturg 14,

*Soovital suurimas valikus pesu, kleite,
kübaraid jne.*

Hinnad määdukad

Kondiitriäri

J. Lill

Tartus. Tel. 9-46.

Alati uudised

SOODSAIM

kellade, kristalli,
kuld- ja hõbe-esemete

OSTUKOHT

ON
kullasepääri

V. Tiido

Tartus, Aleksandri 6. tel. 13-84.

Pruugitud raamatuid
ostab raamatuäri

SÖBER

**TARTUS,
RAEKOJA 10.**

Oskar Pedraudse

Tartus, Narva tän. 1, tel. 7-66.

Soovitab:

**rauda, terast ja
ehitusmaterjali.**

Peegli-, klaasi-
ja silditööstus

A. LODERAUD

TARTUS, KAUPlus:
UUSTURG 11, Tel. 5-01

Foto

P. Krüner

Tartus, Promenadi 8,

tel. 10-56.

A. Reinhold *

RAAMATU- JA
KIRJUTUSTARVETE-ÄRI

Tartus, Suurturg 12

R. Jakobson

TARTUS, UUSTURG 8

Soovitan kooliõpilastele
suures valikus vormi-
mütse tuntud häduses,
meesterahva viltküba-
raid, spordimütse.

Soovitan õpilastele
võistlemata häduses

PORTFELLE
RAHATA SKUID
DEENRAHAKOTTE
ja TEISI NAHKTOID

F. S U L G

TARTUS, RIIA TÄN. 3.

Õpilased!

Koolitarbeid ja kõiksuguseid paberikaupu
ostate kõige soodsamine suurel ja väikesel
arvul

paberiäri „KODUMAA“

Tartus, Aleksandri 10, tel. 7-82.

KONDIITRI- JA PAGARIÄRI

„L O O D U S“

Tartus, Rüütli 22

*Soovitab rikkalikus valikus
kõrgekvaliteedilisi pagarisaadusi.*

TARTUS
GUSTAV-ADOLFI 8, Telef. 3 50

Kõige sood-
samalt ostate
kõiki kaupu

**kullasepp
Joh. Alt'i
ärist.**

Kulla- ja kel-
lasepa paran-
dustöökojad.

Õpilastele
suur hinna-
alandus.

H | G

KOOPERATIIV

Kevadhooajaks

suures valikus

reisikohvleid,
naisterahva käekotte,
rahataskuid,
portfelle,

turistidele mälestusesemeid soovitab
odavate hindadega

O. Zimmermann, Tartus, Suurturg 4.
Tallinnas, Harju tän. 34.

Soodsaim ostukoht õpilastele:

S. REIAL'I

Tartus, Narva tän. 97

raamatu- kirjutustarvete- ja
pu duk a u p l u s.

ERIALA: põletustööd ja mustrid.

L. GOLDBERG

Pudu-, pesu- ja hooajakaupa
Soodsaim ostukoht

Z. SCH. GOLDBERG

Parfümeeria-, kosmeetika- ja
k u m m i k a u b a d

TARTUS, KÜÜNI 6.

H. Tillemann

(end. E. Kivastik)

Kellade kauplus ja töökoda,
asut. 1880.

Tartus, Promenadi t. 11

Lilleäri

A. SASS,

Rüütli 3, tel. 13-63.

Aiandusäri: Roosi tän. 24-a.

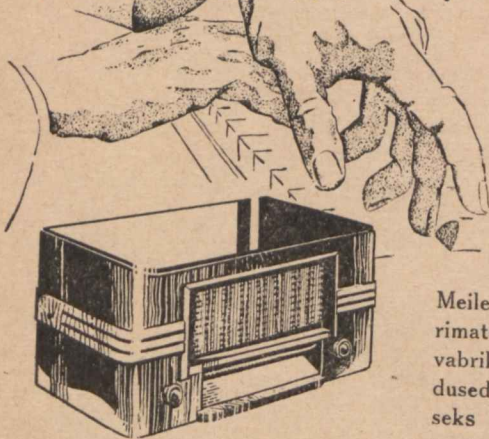
Trefneristid!

Kõiki koolitarbeid ja kooliraama-
tuid ostate soodsate hindadega

HANS RAAG'i ärist,

Rüütli 15, Tartus.

REKORD V

Meile usaldatud parimate ja suurimate vabrikute ainuesinused on tunnustuseks meie lao kõrge kvaliteedist.

N I I O M A M E :

Raadio-osakonnas :

Tartu Telefonivabrik, Blaupunkt, Telefunken, Bošk, Emerson jne.

Jalgratta-osakonnas :

Huskvarna, N. S. U.

Mootorratta-osakonnas :

N. S. U., A. J. S., Velocette, D. K. W.

Foto-osakonnas :

Voigtländer, Mimosa, Gevaert jt.

K/m. VENN. PRÜÜS

TARTUS, KAUBAHOOV 20/21. $\leftarrow\right\rangle$ TEL. 12-92.

VALMISTAN
RÕIVASTUSTÖID
DAAMIDELE
HÄRRADELE

ÕPILASTELE

kõrge kvaliteedilisi prille
ja teisi optikatarbeid
suures valikus soovitab

spetsiaal-optikaäri
firma B. SCHULTZE

Tartus, Rüütli 10.

OSKAR

KIPPASTO

MÜÜDUD JA
PARANDATUD
KELLAD
ON TÄPSED!

TARTUS, RIIA 2 - TEL. 11-50